

Glasilo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje preostor 10 Din. © Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naravnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Od moža do moža!

Volitve so tik pred durmi.

Vsake volitve so važne. Volitve v narodno skupščino, katera odloča o napredku pa tudi o propadu našega gospodarstva, katera bistveno posega v razvoj našega kulturnega in verskega življenja, pa so najvažnejše.

Vsi vemo, kaj so poslanci Slovenske ljudske stranke dosegli samo v desetih tednih, kar so bili na vladi. Ne samo velikih gospodarskih uspehov za Slovenijo (znižanje dohodnine, ukinitve carine na galico in znižanje iste na gospodarske stroje, znižanje procentov pri dediščinah, nove železnice, deželno premoženje, odpravo kazni

Besedo, ki se je izrekla z najvišjega odgovornega mesta v Belgradu, pa je treba spraviti tudi v življenje.

In prav zato so važne volitve 11. septembra. Zakaj zgornje besede so bile izgovorjene vprav na podlagi dela in bojev naših poslancev, zlasti dr. Korošca. Dr. Korošec je nam Slovencem v Belgradu zopet priboril tisti ugled, ki nam gre, tisto upoštevanje, ki ga potrebujemo, tisto mesto, ki ga Slovenci moramo imeti.

Popolnoma jasno je, da se bodo zgornje besede udeleževale le, če naši poslanci zopet polnoštevilno pridejo v Belgrad. Le potem bo mogoče res do konca dobojevati boj Slovenije za tiste pravice, ki so nam jih v Belgradu koncem 8 letne borbe vsaj z besedo priznali. Beseda pa mora preiti v dejanje. Dejanja pa ne bo, če dr. Korošec ne bo mogel pripeljati v Belgrad celega števila svojih poslancev.

Nasprotniki delajo s polno paro. Hodijo od hiše do hiše, od gostilne do gostilne, od volivca do volivca ter trosijo tisoč najzlobnejših in najneumnejših laži in obrekovanj. Ničesar ne znajo povedati, kaj so tekom osmih let storili za slovensko ljudstvo — vsa njihova agitacija obstoji v neprestanem zabavljanju in lažeh proti Slovenski ljudski stranki.

Vse gospodarske grehe, ki so jih tekom let sami zagrešili nad slovenskim ljudstvom, v zlobni lažnivosti nalagajo na ramena Slov. ljudske stranke.

Glasovali so za velesrbski centralizem — danes obdolžujejo naše poslance tega centralizma, dasi se že osem let vztrajno in z uspehom bore proti njemu.

Glasovali so za zvišanje davkov — danes pripisujejo vse zvišane davke naši stranki, dasi ni nikdar zanje glasovala.

Glasovali so za zamenjavo 4 kron v en dinar — danes lažejo o SLS, da je zakri-

vila to, dasi je SLS glasovala proti.

Glasovali so za vojni davek, edino naša stranka je glasovala proti — danes trosijo laž, da je SLS uvedla ta davek.

Laži brez konca in kraja.

• • •

Nasprotniki nimajo ničesar pokazati, kaj so naredili za slovensko ljudstvo.

Nasprotno. Ponujajo nam može, ki se jih mora vsak Slovenec, ki res gospodarsko misli, naravnost prestrašiti.

Žerjavci so oškodovali pri državi in pri propadli Slavenski banki Slovence za stotine milijonov. In danes se nam še ponujajo za gospodarje.

Na

Kranjskem

je naša skrinjica

2.

pri naznanitvi vina itd.). Glavno, kar so dosegli, pa je, da se je v Belgradu po osemletni najljutejši borbi prvič z najvišjega odgovornega mesta izrekla beseda, da je Sloveniji treba še prav posebno pomagati, da se gospodarsko postavi na noge.

To je največji uspeh osemletnega boja. Jasno vidimo, da nismo zastoj hodili k volivnim skrinjicam ter metali kroglice za Slovensko ljudsko stranko.

• • •

V vsako hišo Domoljuba!

Na

Štajerskem

in v Ljubljani je naša skrinjica

1.

Radičevci nam ponujajo hrvatskega Radića, kakor bi Slovenci ne premgli lastnih mož. Zadnji slovenski hribovski kmet pa je bolj zmožen za državnega poslanca, kot pa je Radić. To ve danes ne samo cela Slovenija, temveč cela država. Z Radićem nobena vlada ne more nič delati in ne bo delala. Dokler bo Radić hrvatski voditelj, bo Hrvatska tepena. Zato danes hrvatski kmetje trumoma zapuščajo Radića. Sedaj naj se ga pa poprimejo Slovenci?

• • •

Može in fantje volivci! Manj kot katerikrat preje more danes Slovenec dvomiti, kje je njegovo mesto.

Boj za Slovenijo, ki so ga z odločnostjo započeli ter ga z vztrajnostjo in uspehom nadaljevali naši poslanci, se mora završiti s popolno zmago. Zato je danes dolžnost vsakega Slovenca:

1. da gre gotovo volit in ne ostane doma,
2. da voli v skrinjico Slovenske ljud-

ske stranke, z listo našega voditelja dr. Ko-rošca.

Te zadnje dni naj gredo vsi naši naj-zavednejši volivci od moža do moža, ter ga pouče o veliki važnosti sedanjih volitev, pa tudi o skrinjicah Slovenske ljudske stranke.

Dobro in jasno naj razlože, da je na vsem bivšem Kranjskem naša skrinjica druga, na vsem bivšem Štajerskem, v Prekmurju in Ljubljani pa prva.

Somišljenikom in zaupnikom SLS.

1.) Nasprotniki delajo z vsemi silami, da bi odtrgali kaj volivcev od SLS, ali pa jih vsaj zadržali doma.

Ali je pri vas vse tako urejeno, da gre prav vsak volivec na volišče? Ne mislite samo nase, ampak na vse sosede in znanee, na vso vas in vso občino.

2.) Glavno orožje demokratov in radičevcev v volivni borbi je laž. Ti ljudje zmeraj računajo, da bo nekaj ostalo, če se krep-

ko zlažejo. Poskrbite, da bodo ostale skrinjice teh sleparjev prazne. Pobijajte povsod goljufive novice, ki jih trošijo naši sovražniki po svojih listih in po svojih agentih.

3.) Ali ste že povedali vsem, da je skrinjica SLS pri teh volitvah na Kranjskem druga, na Štajerskem pa prva. (Mesto Ljubljana ima tudi prvo.)

Rob. Košar, vinogradnik:

SLS za vinogradništvo.

Ako premostrivamo delovanje raznih strank Slovenije, ki so bile dosedaj na vladi, moramo pač priznati, da je SLS idealno in praktično največ storila za dobrobit našega vinogradništva in vinske trgovine. Ni bila dolgo v vladi, a tudi v tej kratki dobi ima pokazati lepe uspehe:

1. Njen poljedelski minister dr. Kulovec je n. pr. takoj ob nastopu svojega resora sklical jugoslovanske vinogradnike in trgovce, da zasliši njih mnenje glede vinske krize, svest si, da je vinogradništvo važna panoga našega narodnega gospodarstva.

2. Izročenihi smernice se je držal in prvič se je zgodilo, da je bil pod njegovim ministrom navzoč pri trgovinskih pogajanjih z drugimi državami tudi ekspert za vinogradništvo. Z Avstrijo se je dosegel sporazum, da smemo iz Slovenije izvoziti na leto 80.000 hl vina in mošta po polovični carini 30 zl. K, dočim je bila prej tarifna postavka 60 zl. K za 100 kg vina pod 13% alkohola. Začetek je storjen in samo na vinski trgovini in organizacijah vinogradnikov je ležeče, da izkoristijo to veliko pridobitev. Ena vrata so se že orpila.

3. SLS je tudi podpirala dosledno vse domače organizacije in prireditve vinogradnikov ter je tudi gmotno podprla vinske zadruge.

4. Dejansko pa je pomagala vsakemu vinogradniku s tem, da je odpravila carino na galico in žveplo ter na čilski soliter, ki tvori važno gnojilo naših vinogradov. V sedanji hudi denarni krizi se to že pozna in prihranjene vsote rastejo v milijone.

5. Vinogradniki smo posebno trpeli radi visoke osebne dohodnine. Kdor je pridelal dva do tri polovnjake vina, se je že ujel v mrežo dohodnine. V vinorodnih krajih Slovenije že skoraj ni bilo vinogradnika, ki ne bi plačal tega davka. Z zvišanjem

ekstencnega minimuma se je oprostilo 40 do 50% vinogradnikov tega plačila, ker prevladujejo pri nas majhna posestva. Vsem drugim pa je olajšano plačilo z odpravkom 30% pribitka na osebno dohodnino, kar znaša lepo vsoto letnih 12 milijonov dinarjev prihranka za Slovenijo.

6. Naj še omenim tudi doseženi prispevek 4 milijone dinarjev za popravni cest, ki so posebno v goričkih krajih v tako slabem stanju, da so že ovirale dovoz in izvoz blaga.

7. Pridelanega vina nam tudi ni treba več javiti finančni kontroli. S tem odpade marsikatera sitnost, prihranijo se pota in stroški.

8. Pri dedščinah so se znižale takse in istotako pri nakupu posestev. Vinogradi, ki imajo skoraj najvišjo cenilno vrednost, bodo to dobroto tudi občutili.

Ti kratki podatki naj zadostujejo v dokaz uvodnim besedam.

Kdo je zviševal davke?

Žerjavovci, ki so oropali veliko število slovenskih milijonov pri svojih propadlih bankah in ki so založili svojo stranko z denarjem davkoplačevalcev, na vse pretege ponujajo svoje kandidate slovenskemu ljudstvu.

Kakšni gospodarji so v bankah, to nam glasno govorijo cela vrsta novih davkov, Kakšni državni gospodarji so, nam glasno govorijo cela vrsta novih davkov, ki so jih naložili ljudstvu, a vendar je država ostala — brez denarja.

V proračunskih desetih za junij—december 1921 so povišali zemljarino štirikratno, hišno razredarino trikratno.

Ta zvišanja so obveljala tudi še naslednje leto s podpisi žerjavovih ministrov.

Za leto 1920 se je pobiral še ogromni vojni davek, dasi je bilo v prvotnem zakonu, da se bo pobiral samo do 1. 1919. Nova določba nosi podpis žerjavovskih ministrov.

V finančnem zakonu 1922-23 se je določilo, da se pobira invalidski davek tudi od dohodnine. Določba nosi podpis žerjavovskih ministrov.

Uvedba davka na ročno delo nosi podpis žerjavovskih ministrov.

Uvedba vojníc v vojnem zakonu je bila sklenjena z žerjavovskimi glasovi proti glasovom Slovenske ljudske stranke.

In vendar je država — brez denarja. Kam je šel?

Slovenski volilci, kdo bo volil dr. Žerjava?

Kako Radičevci vabijo.

Puceljevi ali Radičevci pristaši vabijo ljudi, da bi volili v njihovo skrinjico, ki je letos na Kranjskem prva. Naša je kot vsaka ve, na Kranjskem druga. Pošiljajo posebna vabila, s katerimi hočejo kmete preslepiti, da bi jim spet nasledili kot leta 1920.

Tako-le pišejo: »V boj za kmetško vlado!« To bi bilo zelo lepo, ko bi ti radičevci ne pozabili, da je bil njihov gospod Pucelj dve polni leti kmetijski minister. Kje je bila takrat kmetška vlada? Zakaj takrat gospod Pucelj ni povzdignil našega kmetijstva?

Naprej modrujejo tako-le: Proč s stranko, ki je glasovala za korupejco in nasilje. Dve leti je bil g. Pucelj minister. Kaj, da takrat ni videl korupeje! Sele sedaj, ko ni več v vladi, se je spet spomnil nanjo. Takrat, takrat, gospod Pucelj, je bil čas, da bi se delalo proti korupejci!

Pa nasilje! Ali je že kak pristaš SLS ubijal pristaše radičevcev radi volitev, kot se je zgodilo na Hrvaškem. Predstavnik skrinjice nam sorodne hrvatske ljudske stranke so divjaško ubili s krikom: Umri, ker si Jezusove stranke. Tam naj bi šli naši samostojneži preganjat nasilje.

In spet se razkoračijo rekoč: Proč s stranko, ki je izročila Slovence srbijanskim radikalom. To si upajo zapisati tisti ljudje, ki so leta in leta sedeli skupaj s srbskimi radikali. Gospod Pucelj je bil minister skupaj s Pašičem. Se več: samostojni so glasovali skupaj z radikali za vidovdansko centralistično ustavo. Pa si danes predrnejo govoriti proti SLS, ker bo šla v jeseni v vlado skupaj z radikali. Hinavščina je lažljiva sama sebi.

Na koncu se ta-kole junačijo: »Ne odnehamo, dokler ne zmagata kmetško-delavska misel.« Mi jim nato povemo: Ste že odnehall. Odnehalli ste, ko ste bili za centralizem proti našemu kmetu in našemu delavcu. Odnehalli ste, ko se je pod ministrom Puceljem zmanjšal proračun kmetijstva. Odnehalli ste, ko ste se združili z Radičem. Samo kričati še niste nehali. 11. septembra pa vam bo temeljito zaprl usta.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela „Union“.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti
poroštvu i. t. d.

Za Radića.

»Kmetški list« se navdušuje sedaj za Radića. Leta 1920 je zapisal »Kmetški list«, da je Radič »nevaren hujskač«. Zahlevali so, da se ga postavi pred sodišče. Danes pa ga hvalijo. To so šviga-švaga možje. Kdo bo volil z njimi? Pravi, nepremakljivi možje volijo s Slovensko ljudsko stranko.

In zopet piše »Kmetški list«: Radič je znan kot neresen človek. Tega neresnega človeka sedaj kandidirajo na Slovenskem.

Puceljeva skrinjica je zato skrinjica neresnih volivcev.

Radičevci ubili našega kmeta.

Vsa država stoji pod groznim vtisom, ja so na Hrvaškem radičevci ubili našega kmeta samo zato, ker je bil pristaš naše stranke. Prvič se je to dogodilo v politični zgodovini Hrvatske, da je kmet ubil svojega tovariša sotrpina samo radi njegovega prepričanja. Radičevska stranka, ki na Hrvaškem silno hitro propada radi popolne nesposobnosti njenega voditelja Stjepana Radića, se je poprijela zadnjega sredstva: nasprotnika ustrahuj s silo in ga ubij, če ne gre drugače. Stranka ne more zmagovati s svojim programom, ker ga nima, ne s svojimi načeli, ker jih dan za dnem spreminja, ne s storjenim delom, ker je v vladi samo lenuharila in polnila žepa gotovi žlahti. Zato pa naj zmaga pest in kol.

Ta uboj ni slučajen. Radičevci so izdali okrožnico, v kateri pozivljejo svoje pristaše, naj preženejo vse iz družbe, ki so proti Radiću.

V selu Čučerje pri Zagrebu so to radičevsko okrožnico takoj izvedli.

Poslušajmo, kako popisuje dogodek preiskovalni sodnik svetnik Janko Nežić, ki se je takoj podal na lice mesta ter zadevo preiskal:

»Ko je sodišče zvedelo za ta žalostni dogodek, sem se takoj podal v Čučerje. Tam sem videl, kako se ljudstvo zbira v gručah in sestaja na posameznih mestih in se živo razgovarjajo o tem. Šel sem pred gostilno Valenta Božeka. Tam sem zvedel, da je v nedeljo prišel popoldne od dveh do treh Ljudevit Talan. V gostilni sta bila dva radičevca Stjepan Micudaj in Nikola Rustan. Ker sta vedela, da je Talan pučkaš, sta ga začela izzivati. Talan pa se za izzivanje ni zmenil in je polglasno pel »Lepa naša domovina«. Ker sta videla, da to ne pomaga, sta radičevca začela klicati: »Živela Radičeva stranka!« Talan je odvrnil z vzklikom: »Živela pučka stranka!« To je bilo radičevcem dovolj. Takoj sta skočila proti njemu, ga napadla in ga vrgla s stola na tla. Eden izmed njih mu je začel tiščati glavo med noge, a drugi je vlekel noge proti glavi, dokler jima ni končno uspelo, da sta mu noge prekrižala okoli vratu. Tako sta ubogega Talana zvila v klopčič, ga začela kotaliti po gostilni skozi vrata po stopnicah na prosto. Zraven sta ga z nogami in koleni neprestano suvala. Ves ta čas Talan niti glasu ni dal od sebe. Ko sta mislila, da sta svoje delo opravila, sta mu noge zopet razkrižala in ga zleknila preko

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „ŽENSKA HVALA“

izprati s Schichtovim TERPENTINOVIM MILOM.

ceste, pustila nezavestnega ležati in šla nazaj v gostilno, kjer sta naprej pila in pela. Talan je nepremično ležal, dokler ni prišla žena, ki ga je kasneje odpeljala domov. Talan je ležal v nezavesti vse do ponedeljka zjutraj. Tedaj se je prebudil in z ženo zpregovoril par besedi. Nato je zopet padel v nezavest, iz katere se sploh ni več prebudil. Tako pravi o dogodku sodnik.

Očividci poročajo, da je eden izmed morilcev potem, ko je Talan že ležal na cesti, istega še brenil z besedami: »Ker si Jezusove stranke, umri; mi bi te razpeli, pa nimamo kam«.

Vse hrvaško časopisje je enodušnega mnenja, da je umora kriva radičevska stranka, ki je izdala znano hujskaško okrožnico.

Mi pa vemo, da je glavni srd radičevske stranke naperjen proti Ljudski stranki vprav zato, ker se ljudska stranka bori za uveljavljanje krščanskih načel v javnem življenju. Klic morilca: »Umri, ker si Jezusove stranke«, dovolj jasno to dokazuje.

In to radičevsko stranko, ki poziva na poboj kmeta proti kmetu, naj volijo trezni in pošteni Slovenci? Slovenski kmetje naj bi volili s tujo brezversko stranko, ki ubija svojega nasprotnika samo zato, ker priznava Jezusova načela? Ali smo mar res že v Mehiki?

Slovenski kmetje! Kakor ste svoj čas z vso odločnostjo odbili in odklonili ubijalske bande žerjavovske stranke, tako 11. septembra pokažite, da ne marate nobene skupnosti s stranko, ki v svojem sovražstvu do vere poziva na poboj proti kmetom, ki so krščanskega prepričanja.

Volilni drobiž.

Najvažnejše poglavje. Pod tem naslovom priobčuje v zadnjem »Kmetškem listu« g. Ivan Pucelj uvodni članek. Pravi, da imata z Radičem tri glavne naloge: ubiti strahovlado, korupcijo in izenačiti davke. — Vprašamo g. Pucelja, kdo pa je kriv, da niso davki še do danes izenačeni? Ali ne ustava, ki je dala centralistom vso moč v roke? In ali ni za to ustavo glasoval in te centralisti podpiral tudi g. Pucelj? — In korupcija. Ali ni sedel g. Pucelj več let v vladi z najhujšimi srbskimi korupcijoni-

sti, pa mu še na misel ni prišlo, da bi tedaj korupcijo pobijal. Zakaj ne, g. Pucelj že sam ve. — In strahovlada? Ali ne vladaja največji terorizem ravno na Hrvaškem pri radičevcih? Ali niso Radičevi pristaši te dni mučniško umorili kmeta Talana samo zato, ker je izpovedal, da je pristaš hrvaške ljudske stranke? Gospod Pucelj, skrijte se!

»Kapital ima organizirano Slovensko ljudsko stranko«, piše zadnji »Kmetški list«, čeprav samostojneži sami dobro vedo, da je to drzna laž in da se je edino SLS vedno borila proti kapitalističnim izkoriščevalcem revnega stanu. Zakaj pa vendar tako pišejo? Zato, da bi z lažjo ujeli kako kroglico. Obupali so nad zmago, saj celo mnogi samostojnoži trdijo, da bo pravi čudež, če Pucelj kot 105ilec radičevske liste to pot ne — propade. Vse pa kaže, da bo in da bo g. Pucelj postal po volitvah zopet to, kar je bil: mesar v domači vasi.

»Kmetje, dva tabora se borita za oblast in gospodarstvo v državi«, pravi glasilo samostojnežev. — Resnično, na eni strani ogromna večina kmetkega in delavnega ljudstva, ki gre v Sloveniji v boj pod zastavo Slovenske ljudske stranke, na drugi strani pa združeni sovražniki našega ljudstva pod raznimi firmami, od žerjavovske, socialistične pa do puceljevsko-radičevske gospode. Pa naj še tako lažejo, še tako obrekujejo, slovensko ljudstvo je do dobra spoznalo svoje sovražnike. Porazeni bodo 11. septembra vsi in zmago-slavno, kakor še nikoli, bo zaplapolala ta dan zmagovita zastava SLS.

Vojnica — nova huda davščina. »Domovina« vpije, da so tega davka, ki ga bodo plačevali tisti, ki so nesposobni za vojaško službo — krivi »klerikalci«. Opozorjamo že na tem mestu, da bodo puceljevci in žerjavovci zadnje dni pred volitvami raztrosili med ljudi še mnogo takih in podobnih laži. Nič jim ne verujte! — Kdo je torej kriv — vojnice? Le poslušajte resnico! Ta zakon je bil z vojnim davkom vred sprejet v Belgradu 14. julija 1923 s 159 glasovi proti 16. Za ta davek so glasovali radikali, demokrati (tudi žerjavovci), zemljoradniki, Turki in Nemci. Proti

DO SVETU

Usmrtitev dveh italijanskih anarhistov v Ameriki. Veliko razburjenje med komunisti in socialisti. Pred sedmimi leti 15. aprila 1920 sta v mestu South Braintree v Ameriki nesla blagajnik neke čevljarke tovarne in njegov spremljevalec delavcem tedensko plačo v znesku 15.000 dolarjev. Sredi mesta se jima približata dva čedno oblečena moška, potegneta revolverje in že sta ležala blagajnik in njegov spremljevalec s kroglo v glavi mrtva na cesti. Roparja pa sta jima hitro pobrala denar in skočila v že pripravljen avtomobil ter se odpeljala. Policija je takoj napravila pogon za drznimi roparskimi morilci in sled je vodila do dveh italijanskih anarhistov po imenu Sacco in Vanzetti. Postavili so ju pred poroto, kjer sta dejanje tajila, toda vsi dokazi so govorili za njuno krivdo in bila sta obsojena na smrt, ki se je imela izvršiti na električnem stolu. Usmrtitev pa se je zavlekla 7 let. Za obsojenca se je pričel zanimati italijanski konzul, nato pa še komunisti in socialisti po vsem svetu. Trdili so, kazensko postopanje zoper obsojenca ni

temu zakonu pa je glasoval naš Jugoslovanski klub ter en socialist. Pucelj se ni hotel nikomur zameriti in je pri glasovanju — pobegnul iz zbornice. To je gola in čista resnica, razvidna iz zapisnikov. Povejte to vsem ljudem, zlasti nasprotnikom!

Radičevski kandidat Prepeluh se jezi, ker je dr. Korošec na shodu povedal, da g. Prepeluh rad izpreminja obleke, menda politične. Ne vemo ali je g. Prepeluh tako pozabljen ali tako poreden, da sedaj pred volitvami noče priznati, da je bil najprej socialist, nato je bil zelo blizu SLS, kjer seveda ni dobil mandata, kmalu je prišel od avtonomije k federaciji, nedolgo potem je razglasil »Avtonomist« kot edino našo rešitev republiko in se je list prelevil v »Slovenskega Republikanca«, končno se je g. Prepeluh približal hude-mu monarhistu Radiču, ki ga prej ni posebno obrajtal. Zdaj se jima je pridružil v strahu, da popolnoma propade, še gosp. Pucelj. Pred volitvami seveda vsi trije, kot navadno doslej, »zmagujejo«, 11. septembra pa bodo dobili prav krepko — »po hlačah«. Slovenci nismo komedijanti, ampak resni ljudje, zato si bomo izbrali za poslance resne može, ne take, ki izpreminjajo politične barve.

»Kmetški list«. — Hrvatski kmetje, ki so svojčas zaupali Radiču, trumoma odstopajo od njegove stranke. Že pri zadnjih volitvah je radičevce zapustilo nad 200.000 hrvatskih kmetov. Ta razkroj se nadaljuje in čisto gotovo je, da bo Radič 11. septembra tako malo potegnul, da ne bo imel nobenega vpliva. Zato ima »Kmetški list« prav, ko piše, da naj Slovenci posnemajo hrvatske kmete. Jih bodo, ker bodo tudi mnogi samostojneji zapustili radičevskega Pucelja in glasovali sedaj za dr. Korošca.

pravilno vršilo in da sta bila obsojena bolj ardi politike, kakor pa radi dokazane krivde. Vsled številnih protestov je porota ponovno preiskala celo postopanje in nato še vrhovno sodišče, ki je ugotovilo, da je bilo postopanje pravilno in krivda morilcem dokazana. Sturtna obsodba je bila potrjena in usmrtitev določena na 20. avgust o polnoči letošnjega leta. Znova je zavrelo med komunisti in socialisti. Po vsem svetu so prirejali demonstracije, v Ameriki metali bombe na železnice in druge državne naprave, mnogo nedolžnih ljudi je na ta način po krivdi komunistov prišlo ob življenje. Z bombami, ki so jih metali na nedolžne ljudi, so hoteli prisiliti ameriško vlado, da pomilosti na smrt obsojena. Toda s tem so obsojencema prej škodovali kakor koristili. Ameriška vlada je odgovorila, da bi to pomenilo njeno slabost, če bi se udala protestu komunistov in obsojenca pomilostila. Potrdila je končnoveljavno obsodbo in odredila usmrtitev, ki se je izvršila o polnoči med 20. in 21. avgustom t. l. na električnem stolu. Ta pa je povzročila novo veliko razburjenje med komunisti. V Ameriki so po več mestih izbruhnile pravcate revolucije. Razbijali so okna in trgovine, napadali policijo tako, da so se vnele prave polične bitke. Do velikih nemirov je prišlo tudi v Parizu, kjer so komunisti napravili po javnih lokalih milijone škode. Nastopiti je moralo vojaštvo, kateremu se je posrečilo demonstracije zatreti. Več sto demonstrantov je bilo aretiranih in so jih vsled javnega nasilja in poškodbe tuje lastnine postavili pred sodišče.

Moskva poziva delavce v boj. Ob pri-liki usmrtitve italijanskih anarhistov je izvršilni odbor komunistične stranke v Moskvi izdal oklice na delavstvo vsega sveta, v katerem ga poziva, naj odločno nadaljuje borbo radi usmrtitve Sacco in Vanzetti'ja.

Bolgarski kralj se ženi v Romuniji. Listi poročajo, da se bo bolgarski kralj Boris še letos zaročil z romunsko princezino Ileano, sestro naše kraljice Marije. V tej zvezi delajo merodajni diplomatski krogi tudi nato, da bi se na Grškem vzpostavila zopet monarhija in da bi se kralj Jurij, ki je tudi poročil z romunsko princezino, povrnil na grški prestol. S tem bi se ustvarila med balkanskimi državami: našo državo, Bolgarijo, Romunijo in Grčijo močna rodbinska zveza in z njo mir na Balkanu. Ta zveza bi bila krepak protitež italijanskemu prodiranju na Balkan, vsled česar bi je Italijani gotovo ne bili veseli.

Ahmed Zoğu bi rad »Veliko Albanijo«. Albanski državni predsednik, ki je na orjanski način prišel do vodstva države, je te dni obiskal Skader. Kako je priljubljen, se vidi iz tega, da so ga čakali z bombami in se ima le srečnemu slučaju zahvaliti, da je ostal zdrav. Enemu agitatorju je padla bomba na tla in se razpočila, nakar je policija hitro Zoğuja dobro zavarovala. Kljub temu pa se je delal zelo korajžnega in je napovedal, da bo s pomočjo veselil (Italije) razširil meje Albanije do Skoplja in Pri-lepa ter da bo osvojil del jugoslovanske in

grške Macedonije. Dobro bi bilo, da bi Zo-guju povedal kdo tisto o žabi in volu.

Mussolini na Slovenskem. Te dni se je pripeljal v Trst italijanski ministrski predsednik Mussolini. Iz Trsta se je odpeljal z avtomobilom na Kras z veliko brzino; vozil je skozi Postojno proti naši meji. Ustavil se je tri kilometre pred našo mejo za par minut, nakar je zopet z veliko brzino oddrdral nazaj proti Trstu. Spremljalo ga je pet avtomobilov oboroženih častnikov.

Fašistovska gonja proti slovenskim duhovnikom. Zadnje tedne so vprizorili fašistovski listi veliko gonjo zoper slovenske duhovnike, ki bi se jih radi iznebili, da bi tako lažje poitalijančevali naše ljudstvo. Hudo so prizadeti Hrvati v Istri, kjer je italijanska vlada 13 duhovnikom odklonila prošnje za državljanstvo in bodo morali zapustiti svoje ljudstvo.

Slovenske duhovnike preganjajo iz šole. Italijanski šolski nadzornik za Primorsko bi rad vse slovenske duhovnike izrinil iz šole. Po njegovem predlogu naj poučujejo verouk italijanski učitelji. Uspel je nadzornik že v toliko, da je vlada prepovedala župniku Vodopivcu iz Nabrežine vstop v šolo.

Slovenec zastopnik naše države pri zasedanju Društva narodov. Med zastopniki naše države, ki bodo te dni odšli pod vodstvom zunanega ministra dr. Marinkoviča v Zenevo na zasedanje Društva narodov je tudi Slovenec — vseučiliški profesor dr. Pitamic.

Grčija odpovedala pogodbo z našo državo. Se za časa grškega državnega predsednika Pangalosa, ki je sedaj v ječi, je bila sklenjena med našo državo in Grčijo prijateljska pogodba, po kateri so bili urejeni medsebojni odnošaji obeh držav. Naša država je imela po tej pogodbi prosto luko v Solunu. Sedanja grška vlada, ki se kaže nam vedno bolj neprijazno, pa je to pogodbo odpovedala, vsled česar se bo razmerje med obema državama gotovo poslabšalo.

Zavezniki zapuščajo nemško Porenje. Nemci morajo še vedno plačevati visoko vojno odškodnino, ki so jim jo zmagovalci naložili ob sklepu miru. Poleg odškodnine v denarju, morajo Nemci dobavljati zmagovitim zaveznikom tudi velike množine premoga in raznih industrijskih izdelkov. Da se Nemci ne bi uprli izpolnjevanju svojih obveznosti, so zavezniki zasedli Porenje, kjer so veliki rudniki in velike tovarne, s svojim vojaštvom. Nemška vlada se ne prestando trudi, da bi se tuje čet umaknile z nemškega ozemlja. Posrečilo se ji je končno vendar pregovoriti Angleže, Francoze in Belgijce, da bodo vsaj zmanjšali svoje posadke v Porenju, kjer imajo okrog 70 tisoč vojakov. Po sporazumu, ki so ga sklenile prizadete države se bo posadka v Porenju znižala za 10 tisoč mož.

Najcenejše

in najboljše modroce, spalne divane, zofe, otomane, žimo dobite pri trdkli

Fran Jager, tapetnik,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 29 pri Zmajskem mostu.

NOVICAR

Vestfalski Slovenci v naši domovini.

V sredo so se pripeljali v Slovenijo, v svojo rodno zemljo na obisk naši vrli Slovenci iz Vestfalskega in iz Holandije. Naše rojake je spremljalo 19 nemških duhovnikov, ki vsi z ljubeznijo skrbe za nje v dušnem ozirju, ter še nekaj prijateljev naših izseljencev.

Domovina je svoje dalnje rojake povsod z veliko ljubeznijo in genljivo prisrčnostjo sprejela. Tudi naše oblasti so povsod gostom čimbolj šle na roko, tako, da so izseljenci mogli čutiti, da so res prišli med svoje domače ljudi, ki niso pozabili nanje.

Slovesen je bil pozdrav na Jesenicah, kjer so rojaki prestopili jugoslovansko mejo. Sprejem je priredilo katol. delavsko društvo z vsemi odseki in z godbo. Pozdravili so rojake jeseniški župan, oblastni poslanec Arnež, izseljeniški nadzornik Fink, Franc Klinar v imenu jeseniškega delavstva. Zahvalil se je za pozdrave in veličastni sprejem predsednik zveze vestfalskih slovenskih društev g. Anton Koncejla. Nato so bili gostje od Delavske zbornice povabljeni na večerjo, po kateri so se zbrali v Delavskem domu, kjer je ob zvoku godbe prekmalu minul prisrčen medsebojen razgovor vestfalskega in jeseniškega delavstva.

Druugo jutro je vlak odpeljal izletnike na Bled, kjer jih je sprejelo Kat. prosv. društvo, v katerega imenu jih je v lepih besedah pozdravil g. nadučitelj Rus in tri male deklice. Prevoz na otok je preskrbela blejska občina. Zastopstvo slovenskih rudarjev iz Vestfalije je bilo sprejeto tudi v Suvoboru, v kraljevem gradu.

Nato so se odpeljali Slovenci na Brezje, kjer so opravili svojo romarsko pobožnost.

Slavnosten je bil sprejem na ljubljanskem kolodvoru. Kljub dežju in nevihti je prihitelo na kolodvor polno občinstva, ki je goste prisrčno pozdravljalo. Sprejema se je udeležil tudi veliki prijatelj in dobrotnik vestfalskih Slovencev knezoškof dr. A. B. Jeglič. Ko so voditelji izleta — nemški duhovniki — iskreno pozdravili g. knezoškofa, je goste kratko pozdravil v imenu slovenskega naroda predsednik ljubljanske oblastne skupščine dr. Marko Natlačen.

Nato se je razvil slavnosten sprevod v Union, kjer je mestna občina ljubljanska vsem gostom pripravila skupno kosilo. Obeda so se udeležili med drugimi tudi knezoškof dr. Jeglič, veliki župan dr. Vodopivec, oblastni predsednik dr. Natlačen, mestni komisar dr. Mencinger, minister n. r. dr. Gosar in drugi.

Prvi je povzel besedo gostitelj mestni komisar dr. Mencinger, ki je goste iskreno pozdravil v imenu slovenske prestolice ter jih pozval, da ponese sloves naše domovine med tuje narode.

Knezoškof g. dr. A. B. Jeglič je v svojem govoru posebno podčrtaval dejstvo, da so Slovenci v tujini ostali zvesti kato-

liški veri, ki je edina trajna moč in tolažba v težkem delu.

V imenu vlade je govoril veliki župan dr. Vodopivec, ki je povdarjal misel, da je nova država naša država in da jo zato Slovenci tako ljubimo, čeprav zaenkrat ni še tako udobna, kot je lahko kaka starejša država.

Prav tako prisrčno je pozdravil rojake zopet oblastni predsednik dr. Natlačen, ki se je obenem zahvalil nemškim duhovnikom za njihovo požrtvovalno skrb, ki jih je gnala tako daleč, da so se celo priučili slovenskega jezika samo zato, da bi pomagali osamljenim izseljencem.

Potem je železničarska godba »Sloga« zaigrala »Lepo našo domovino«, ki so jo vsi poslušali stoje, pevsko društvo Ljubljana pa je zapelo nekaj najlepših slovenskih pesmi.

Ko so potem še govorili gospa prof. Dolenčeva v imenu ženskih organizacij, vseučiliški profesor dr. Slavič, v imenu pripravljalnega odbora ter dr. Gosar, se je v imenu došlih rojakov iskreno zahvalil za prisrčni sprejem g. Babič, potem pa g. vikar Tensundern, nemški duhovnik, ki je očrtal lepoto slovenske domovine. V imenu trgovske zbornice je pozdravil došle Slovence dr. Pretnar, istotako dr. Janko Pretnar v imenu Jugoslovanske matice, na kar je odgovoril g. dekan Wenker, ki je izrazil lepo priznanje Slovcem za njih pridnost pobožnost in ljubezen do rodne grude.

Ko sta končno še govorila v imenu Delavske zbornice g. Terseglav ter za sklep konz. svetnik Janez Kalan, so se vsi došli rojaki razšli ter se odpeljali na svoje domove.

d Vlak, ki je pripeljal vestfalske Slovence, se vrača nazaj proti Nemčiji v ponedeljek 5. septembra. In sicer odide iz Ljubljane ob 1.10 popoldne. Tisti, ki se morajo voziti po dolenski železnici, morajo priti v Ljubljano že z jutranjim vlakom; od vseh drugih strani: z Gorenjskega, Kamnika itd. lahko pridejo z opoldanskim vlakom. Na postajah od Ljubljane do Maribora bo vlak odhajal tako-le: Zalog 1.11, Laze 1.20, Kresnice 1.31, Litija 1.41, Sava 1.50, Zagorje 2.00, Trbovlje 2.08, Hrastnik 2.15, Zidani most 2.29, Rimske Toplice 2.39, Laško 2.48. V Celje pride ob 3, in potniki gredo skupno k Sv. Jožefu, kjer bo kratka pobožnost. Iz Celja odpelje ob 4.45, Store 4.52, Št. Jurij 5.00, Grobelno 5.06, Ponikva 5.13, Poljčane 5.31, Slovenska Bistrica 5.41, Pragersko 5.50, Račje-Fram 6.00, Orehova vas 6.05, Hoče 6.10, Maribor prihod 6.18. Na izkaznicah, ki so jih potniki dobili v roke, so te številke značene. Če bi je pa kdo ne imel ali jo zgubil, prosimo, da ga opozorite, da ne bo vlaka zamudil! Vsak naj prinese izkaznico seboj, in tudi nemško železniško karto, in s to ga morajo spustiti na vlak, ne da bi kaj plačal. V Mariboru bo poslovnina večer, potem bodo prenočili tam, večinoma v vlaku. Iz Maribora odpelje vlak dalje proti

Spodnjemu Dravogradu ob pol 5 zjutraj. Prosimo, naznanite to vsem, ki so Vas prišli obiskat iz Nemčije, če bi kdo tega še ne vedel, da ne bo kake zmore in zmedel!

d Korošcev shod v Radovljici. Na praznik Mali Šmaren bo v Ljudskem domu v Radovljici ob treh popoldne shod Slovenske ljudske stranke. Govori načelnik naše stranke dr. Anton Korošec. Vsi okoličani naj pridejo ta dan v Radovljico, da zaključimo javne shode v tej volivni borbi z lepo manifestacijo za načela naše stranke.

d Shod na Jesenicah. V torek 6. sept. ob 8. zvečer se bo vršil v Katoliškem delavskem domu na Savi javen shod SLS, na katerem bodo govorili: predsednik oblastne skupščine dr. M. Natlačen, urednik »Slovenca« Terseglav in kandidat inž. D. Serenec.

d Bohinjska Bistrica. V nedeljo 4. septembra bo v Bohinjski Bistrici »Na Goričici« ob 11. dopoldne shod Slovenske ljudske stranke. Pridite polnoštevilno.

d Katoliški dan se je preteklo nedeljo z veliko slovesnostjo in ob ogromni udeležbi izvršil v Dobropoljah. Nastopile so vse naše organizacije. Pri sv. maši je govoril g. dekan in poslanec Skubic o Kristusu Kralju, pri zborovanju pa sta navduševala ljudstvo za katoliška načela oblastni predsednik dr. Natlačen in urednik Terseglav. Popoldan se je izvršila blagoslovitev novega društvenega doma ter je ob tej priliki govoril poslanec Škulj. Končno se je vršila tekma pevskih zborov Ribniškega pevskega okrožja.

d Popravek. Dragi g. urednik! V zadnjih številkah »Domoljuba« priobčuje Radovan Hrastov »Popotna pisma«, ki so jako lepa in zanimiva, posebno za našo dolino. Najdem pa v teh »pismih« več netočnosti in bo prav, če se za naprej popravijo. N. pr.: voda, ki teče iz Sorice (župnije) po naši dolini v Škofjo Loko, se imenuje Sora in ne Sorica (»Samotna je sprva pot ob Koric« str. 527) (»bo moral vso to zemljo ob Sorici« str. 545 itd.). Cela dolina od Škofje Loke pa tja gori do Sorice (župnije) se imenuje Selška dolina, kakor jo tudi pisatelj imenuje, ne pa sorška dolina, kakor se večkrat imenuje v spisu. Oprostite, g. urednik, da sem Vas opozoril na te nedostatke v spisu, ki je sicer pisan s tako prisrčno in toplo ljubeznijo do naše zemlje. Pozdrav! Fr. Šušteršič, župnik.

d Posredovanje za delo in službe v Rokodelskem domu v Ljubljani, Komenškega ulica št. 12. Prosta mesta so za podobarskega in kamnoseškega pomočnika in za vajence, ki se žele učiti mizarstva,pletarstva, usnjarstva, sedlarstva ali brivske, mesarske, steklarske in pasarske obrti (izdelovanje predmetov za cerkveno bogoslužje). V nekaterih slučajih je mogoče dobiti vajencem tudi stanovanje in hrano pri mojstrih. Službe iščejo kot pomočniki: slikarji, ključavničarji, železostrugarji, mizarji, avtomehaniki, tesarji, kolarji, sadlarji, usnjarji, ščetarji, čevljarji in krojači. Učnega mesta iščejo vajenci, ki se žele učiti ključavničarstva, krznarstva, pekarske in fotografske obrti. Mojstrom in delodajalcem priporočamo, da sporoče pisme-

no vodstvu Rokodelskega doma v Ljubljani, kadar žele dobrega pomočnika ali pridnega vajenca; učenice prijave pa se sprejemajo vsak dan od 6 do 7 zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 11 do 12 dopoldne v društveni sobi Rokodelskega doma.

d Zlato mašo je z veliko slovesnostjo daroval 26. avg. goriški nadškof dr. Sedej. Ob tej priliki je prihitala skoraj vsa duhovščina goriške nadškofije v Gorico, da izrazi svojemu svivolase mu nadpastirju svojo ljubezen in neomajno zvestobo. Slavnosti so se udeležile tudi italijanske oblasti. Nato je nadškof odpotoval v svojo rojstno vas Cirkno, kjer je pred 50 leti pel svojo novo mašo in je ponovil slovesnost zlate sv. maše, Bog ohrani gorečega ter svojemu narodu tako iz srca udanega nadpastirja še dolgo vrsto let!

d Novi celjski župan dr. Goričan je bil 25. avg. slovesno zaprisežen. Žerjavovski odborniki se zaprisege niso udeležili v znak žalosti, da se je celjsko mesto za vedno oprostilo žerjavovskega »gospodarstva«.

d Nevarna past. Iz Maribora vozi goste in izletnike v Rogaško Slatino ob nedeljah mestni avtoomnibus. Malo pod Poljčanami so bile zlezniške zatvornice odprte in avtoomnibus se je spustil na tir. Ko je bil na sredini dvotirne proge, sta se zaprla na obeh straneh zatvornici in avtomobil je bil na sredini in od Poljčan je že pihal brzovlak. Šofer avtoomnibusa je imel še toliko prisotnosti, da je kriknil potnikom, naj skočijo z avtomobila, par moških je dvignilo zatvornico, šofer je krenil avto preko tira in v tem trenutku je že bil mimo brzovlak. Tako je šofer v zadnjem trenutku preprečil strašno nesrečo. Pri omenjenih zatvornicah ni čuvajnice, ampak jih zapira čuvaj, ki je precej daleč od križišča in ni vedel, v kako grozno past je ujel maribor. mestni avtoomnibus, ki je bil poln izletnikov.

d Blaznica na Studencu postaja premajhna. Vodstvo blaznice na Studencu pri Ljubljani javlja, da je zavod napolnjen do zadnjega kotička in da so nadaljnji sprejemi za nekaj časa ukinjani. Število blaznikov se množi in to ni dobro znamenje za telesno in dušno zdravje našega naroda. Poleg slabih socialnih razmer prav mnogo doprinešajo v zvišanem številu teh nesrčnih bolnikov alkohol in spolne bolezni. Čim manj zdržnosti in samodiscipline, tem večje je duševno razsulo in da baš ti ljudje največkrat končajo v blaznici, je naravno. Zdržnosti in samodiscipline pa je toliko manj, kolikor manj je vrskega življenja v ljudeh. Zato je boj proti brezverstvu, ki ga tako zelo skušajo vcepiti naši liberalni časopisi v naše ljudi, obenem boj za telesno in dušno zdravje ljudstva.

d Silen učinek strele. V petek 26. avg. popoldne je nad Ljubljano začelo grmeti in se bliskati. Malo po poldnevu je v Mostah silen udarec strele preplašil ljudi. Električna napeljava je po vsej občini odpovedala. Kmalu se je razvedelo, da je strela strašno opustošila hišo g. Franca Ogrina v Vodmatu. Strela je udarila v električno napeljavo pod streho ter jo razbila. Ogromen zračni pritisk je popol-

noma razbil streho, tako da ni niti ena opeka ostala na svojem mestu. Stropi so vsi udrti in lesovje zlomljeno, da leseno zlomljeno lesovje s stropa štrli v notranje prostore. Šipe na oknih so večinoma vse razbite. Pritisk je bil tako silen, da je zlomil in prekla skoraj vsa vrata. Kuhinjska vrata je odlomilo ter vrglo v kuhinjo na gospodinjo, ki je stala pri štedilniku s svojim sinkom. Strela je s podstrešja predrta strop v eži pred kuhinjo ter po vodovodu izginila v zemljo. Zelo je poškodovano tudi pohištvo. Strela je v podstrešju tudi užgala, toda so ogenj takoj pogasili.

d Smrtna nesreča. Ivan Stopar, 11-letni sin posestnika iz Gor. Sušice, obč. Toplice je našel v omari staršev manjšo količino smodnika z vžigalno vrvico, za kar starši niti več vedeli niso. Vse to je vtaknil v hlačni žep in vzel 19. avg. seboj na pašo. Tam je zakuril; pri tem pa se mu je vžgala tudi vžigalna vrvica, nakaar je smodnik v žepu eksplodiral ter dečka po vsem životu strašno ožgal. Pripeljali so ga v bolnico usmiljenih bratov v Kandiju, kjer je pa vsled dobljenih ran umrl.

d Boga zahvalite, da ni bilo hušje. V petek zjutraj (26. avg.) so kmetje iz vasi Bukovci pri Ptujju peljali zelje na mariborski trg. Ko so privozili drug za drugim do križišča Ptujске ceste in železniškega tira pri Mariboru, sta bili obe zatvornici odprti. Na prvem vozu je sedel kmet Kekec Franc s svojo ženo. Ko je bil z uprego na sredi tira, se ozre in vidi, da mu drvi v bok osebni vlak. Mladi posestnik je še zbral toliko prisotnosti duha, da je udaril z bičem po konju; ta je skočil preko tira in v tem trenutku je že butnila lokomotiva z vso silo ob voz. Kekeca in njegovo ženo je vrgel sunek preko konja, voz razdrofilo in razpršilo zelne glave. Kekec, njegova žena in konj so ostali nepoškodovani. Za Kekecovim vozom, in čer tik za njim je bil drugi, na katerem so sedele tri ženske. Lokomotiva je zagrabila konja, ga takorekoč odrezala od voza in ga vlekla pod seboj. Truplo živali je bilo popolnoma razmesarjeno. Ženske je sunek vrgel z voza in je dobila lažje poškodbe edino 52 letna Meznarčič Terezija iz Bukovcev. Na ravno istem mestu se je že zgodilo več nesreč in opisana je podobna nesreči leta 1911.

d Smrtna nesreča v planinah. Avgust Prohinar, trgovski sotrudnik v Kamniku, star 28 let, je v četrtek 18. avg. odšel v Kamniške planine, a vrnil se ni. Poizvedbe so dognale, da je hotel preplezati južno steno Brane. Rešilna ekspedicija ga je šla iskat pod Brano in ga v resnici našla pod steno ležati mrtvega. Kakor je bilo sklepati iz nabranih planink ter čevljev, ki so ležali poleg nahrbtnika, ponesrečenec pa je bil bos, je Prohinar nabiral planinke ter pri tem zdrčal s stene v prepad.

d Požar. V Razvanju pri Mariboru je izbruhnul ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika Lešnika. Dasi so bili gasilci iz Maribora z motornimi brizgalnicami takoj na mestu, niso mogli nič opraviti, ker je bila struga, v kateri mimo teč potok,

suha. Zato so iznašali iz poslopja, kar se je dalo rešiti. Poslopje pa je pogorelo.

d Nesrečna družina. V Melju pri Mariboru stanuje družina železničarja Müllerja. Nedavno se je njegovi ženi omračil um in odpeljali so jo v ljubljansko blaznico. Mož je ostal sam z dvema nedoletnima otrokoma. Strašno ga je potrla bolezen njegove žene in težko je šlo doma brez gospodinje. Upal pa je, da mu bo žena kmalu ozdravela in to upanje je še okrepilo veselo sporočilo iz blaznice, da se je stanje žene zboljšalo ter da se bo kmalu zdrava vrnila domov. Pred par dnevi je žena res prišla domov v največje veselje moža in otrok, toda kmalu je veselje prepodila žalost, ko je mož opazil, da žena ni normalna, da se še vedno kažejo znaki blaznosti. To ga je tako potrla, da je postal sam čimdalje bolj zmešan in nekega dne je sklenil napraviti konec svojemu življenju. 22. avg. je neznanokam izginil od doma in pred par dnevi je dobila mariborska policija obvestilo od orožnikov iz Vurberga, da so potegnili iz Drave truplo moža, ki jo po opisu popolnoma sličen pogrešanemu Müllerju. V duševni depresiji si je končal življenje v valovih Drave. Na njegovo ženo je vest, da je mož izgnil od doma, tako vplivala, da je popolnoma zblaznela, skočila skozi okno ter se hotela vreči v Dravo. Komaj so jo sosedje ukrotili ter jo vnovič izročili bolnici, od koder pride spet v blaznico. Največji reveži so mali otroci. Zanje se je zavzel mestni mladinski svet ter jih oddal v mestno otroško zavetišče.

d Prešičja kuga se je začela širiti v Prekmurju. Zdi se nam, da v Prekmurju živina zaradi tega pogostokrat tako boleha, ker kmetje nimajo moderno in zdravstveno urejenih hlevov in svinjakov.

d Zopet roparski napad na kočevski vlak. Lansko leto se je prvič izvršil drzen napad na poštni voz kočevskega vlaka. Takrat so osumili spremljajočega poštnega uradnika, da je sam odnesel vso veliko vsoto in hotel z izmišljenim roparskim napadom tatvino prikriti, toda sumnja se je pred sodiščem izkazala kot neutemeljena. Dne 25. avgusta zvečer pa se je podooben napad, dasi z razlikujočimi se okolnostmi ponovil. Ko je namreč kočevski vlak prispel v Ljubljano, so našli v poštnem vozu poštnega uradnika Franca Bratuša, zvezanega na rokah in nogah, na glavi pa je imel nametanih polno vreč. Bratuša je v vozu stokal in se sploh ni mogel ganiti. Ko se ga spon oprostili, je začel razlagati, da je neznan maskirani ropar med predoroma Šmarje - Skofljica udril v voz, mu nastavil orožje, podrl na tla, zvezal in mu na glavo nametal polno vreč. Kaj da se je pozneje zgodilo, se niti namanje ne more spominjati. Niti tega ne ve, kdaj je ropar zginil. Policijsko ravnateljstvo z dvema višjima poštnima uradnikoma je takoj uvedlo preiskavo, ki je trajala preko cele noči. Ugotovilo se je, da je bilo denarja preko 200.000 Din v vozu in da je le malenkostna vsota še ostala. Uradnik Bratuša je bil postavljen takoj pod nadzorstvo. Sodišče pa zagoneten rop kar najatančneje preiskuje.

PO DOMOVINI

Radovan Hrastov:

Popotna pisma.

IV.

Tisti dan je bila v Selški dolini zbrana mladina.

Dve dolini obsega »Krekovo orlovsko okrožje«: Selško in Poljansko. Skoro na meji so Železniki v eni, prav tako Žiri v drugi. Od povsod je dolga pot v Selca. Ali kratka je, kadar kliče dolžnost in lastna zavest skupne moči. Da ste jih videli ta dan, fante ponosne in vedre! Nad 80 je bilo rdečih sraja, malo manj belih bluz.

* * *

Ali ni nekaj posebnega, ko zavoziš v Selca in vidiš v pozdrav dve besedi, naših mladih idealistov spoznavni ključ: Bog živi! Niš več. Ne zlatih črk in verzov skovanih; le dve besedi skromni, ki sta pozdrav in posvetilo obenem; dve besedi, živi in krepki, iz srca v srce vsajeni, našim fantom posvočeni, le dve besedi so dali Selški fantje med slavalok, da povedo vsem tistim, ki pridejo: prišli ste k bratom svojim! Bog z Vami!

Kako lepo ubrana je ta preprostost, kako silna je sladkost vsega z vsem. O Selška dolina...

* * *

V zornih urah dneva so speli od vsepovsod okrašeni vozovi. V klance pod cerkvijo se pno konji, ki vozijo vesele izletnike — po šest ur in več so se vozili fantje, da se jim je razodel skromni selški pozdrav: Bog živi!

Gledam te fante iz Poljan in Trate in Žirovi: čudovita je njihova veselost in njihovih oči odsev žari v ponosno zavest, ki jo je treba priznati: Vsi smo tu in ni ga, ki bi zamudil vstati ob treh in bi doma ostal! Šest ur po razritih cestah in samotnih soteskah, da bi bilo samotnega strah — ko so nas poklicali, smo prišli!

niki. Nad 30 slikarjev nastopa pred nami in nam kaže svoja dela. Najzanimivejše je 18. stoletje, ko so delali naši veliki slikarji Valentin Mencinger iz Bohinja, Franc Ilovšek iz Mengša, Fortunat Wergant (Brgant) iz Mekin in Anton Zebey (Cebej) iz Ajdovščine. Tudi pozneje smo imeli velike umetnike: Kavčiča iz Gorice, Langusa iz Kamne gorice, Leop. Layerja iz Kranja, Tomincina iz Gorice, Marka Pernharta s Koroškega, Janeza Wolfa iz Leskovca, brate Šubice iz Poljan in še druge. Glavna podpornica umetnikov v prejšnjih časih je bila cerkev. To in še marsikaj drugega izvemo iz te knjige. Kdor hoče torej svoj okraj in zlasti cerkve dobro poznati, naj seže po tej knjigi, ki jo krasi 72 slik.

d Nova knjiga. Dr. Fr. Vatovec: K starejši upravni in gospodarski zgodovini laškega okraja. Ta 96 strani obsegajoča knjiga se dobiva pri Hramlinici in posojilnici v Laškem, ki je knjigo založila, za na polovico znižano ceno 30 Din. V njej je temeljta razprava o upravi laškega urada v 13. stoletju, o tedanjih gospodarskih razmerah v laškem in celjskem okraju, o zemljiški in parcelni odmeri. Navedena so v zvezi s tem imena vasi in zaselji, tudi imena kmetov, ki so se večkrat vasi in zaselji, vsaj kot hišna, do danes. Ta knjiga, prva o tej stvari v našem jeziku, bo zbudila veliko pozornost narodopiscev in vseh, ki se zanimajo za upravni in gospodarski razvoj laškega in celjskega okraja.

Vprašujem to in ono: kako delajo, koliko jih je? Kakor bi sekal, govori fant: prvaki smo okrožja in podzveze v prosvetnih tehnikah! In ves navdušen govori fant še o delu in delu — kdor je Orel, ga pozna; kdor ni, ga ne bo iz besed do-umel.

Ali veste, kaj so prosvetne tekme? Po narčtu izvedene širom Slovenije, po vseh naših vaseh, še tako skritih, koderkoli se je usrdil orlovski odsek. Ali veste, da je to tekma vseh tisočev naših fantov — zato, kdo bo več znal in bolje umel in povedal: o socialnem vprašanju, ki je vprašanje našega časa? Ali veste? Da se to pravi vzgajati in temelja kader voditeljev za bodočnost, ki bodo prežeti socialnega duha in še vseh drugih potreb, ki rastejo iz dneva v dan? Ali veste, da bo iz teh fantov zrastel rod borcev, ki bo kazal pot narodni kulturi z razpetim krilom, jasnim čelom in odkritim pogledom!

Ali boste po vsem tem še rekli, da je Orel kar tako? Boste še trdili, da je vse to le igračkaje in prazno govorenje, kadar se govori in piše, da je ta organizacija kvas slovenske mladine?

O Vi črnogledci! Mar ne veste in ne verjamete, da bi nas bilo še enkrat toliko in še enkrat, ko bi ne bila tako trda in strma naša pot? Da bi se pridružil še ta in oni, ko ne bi vedel že v naprej, da bo omagal pod prvim klancem.

In bi res! Zakaj veliko zahteva ta organizacija od fanta, pa tudi res hoče, da iz njega napravi in vzgoji — fanta. Fanta od fare, ki bo sam sebe vesel in bo vriskal in pel ob toplih, sanjavih večerih — ne pa kvantval in kiel in popival do pozne noči in še dolgo v noč po gostilnah. In še fanta, ki bo znal sebe ceniti in se ne bo pustil ineveriti od kogarkoli. Ki bo spoštoval sebe in vero svojih očetov in bo ljubil in cenil vse, kar je čisto in pošteno; tudi dekleta, če ga bo rado imelo zato, ker je fant od fare in ne veterjak. Ker veter-

d Pri žrebanju Orlovske loterije v Solčavi so bile izžrebane naslednje številke: Glavna dobitka: 995, 9296. — Dobitki druge vrste: 4239, 2893, 155, 1770, 8945, 4627, 2266, 8276, 4611, 4709, 2726, 619, 2088, 4469, 8534, 1074, 1793, 4840, 433, 26, 1964, 1544, 4135, 1955. Dobitki tretje vrste: 489, 2132, 2051, 684, 4216, 2066, 3410, 120, 4220, 91, 4363, 2138, 3690, 4942, 3664, 1788, 933, 4222, 2048, 570, 1298, 1040, 1436, 81, 4813, 617, 633, 4512, 706, 4728, 4899, 4014, 395, 4807, 605, 3990, 4026, 2913, 4544, 4481, 4017, 8043, 4028, 2609, 2964, 3676, 4885, 1552, 1243, 1670, 1026, 4678, 2598, 1626, 2608, 3690, 3409, 149, 2470, 3296, 968, 140, 54, 4150, 460, 682, 2046, 4899, 2476, 284, 878, 73, 2761, 51, 3640, 2575, 2411, 1162, 2345, 1799, 4066, 134, 3599, 132, 1213, 3465, 2790, 3674, 11, 2785, 276, 1992, 9751, 65, 1807, 4706, 2800, 4852, 1937. — Dobitki naj se dvignejo dne 11. septembra sicer zapadejo.

d »Ljudska samopomoč«. Pojasnilo o tem podpornem društvu med oglasi.

d Pomnilci čim dalje ima ženska hvale časa, da razkraja nesnago, tem lažje jo bo odpravilo Schichtovo milo.

d Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne, dosežejo z naravno »Franz - Josef« grenčico redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef« vode. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

d Nova tatinska iznajdba. V okolici vasi Elleri v Perugi so tatovi odnesli precej robe, ne enkrat, ampak večkrat. Kmetje so trdili, da so vse tiste noči bili v težkem spanju, kakor nikoli prej. Drugi dan so pa ugotovili, da so bil tatovi odnesli ali odpeljali to in ono: konje, vozove, jedila. Preiskava je dognala, da so bili tatovi cigani, ki so ponoči potrosili v zrak uspalnega plina, ki ljudi nekako opijani. Ko so vsi ljudje trdno spali, so cigani izvršili svoje delo. Roka pravice jih je že zgrabila.

d S sekiro mu presekal glavo. V noči od nedelje do ponedeljka se je izvršil v Šmarci pri Kamniku težek zločin. 27letni Anton Šinkovec, delavec v Pavličevi opekarni pri Kamniku, je bil zvečer v neki gostilni. Ko se je ob 1 ponoči vračal domov, ga je na cesti počakal neki njegov stari sovražnik, ki je udaril Šinkovca z ostro sekiro po glavi in mu prekal lobanjo. Šinkovca so kasneje našli njegovi prijatelji nezavestnega na tleh in ga pobrali ter odpeljali v Kamnik, kjer mu je tamkajšnji zdravnik nudil prvo pomoč. Včeraj zjutraj so težko ranjenega Šinkovca prepekljali z avtom v ljubljansko bolnico. Stanje Šinkovca je smrtno nevarno.

d Vojašnica se je podrla. V noči od nedelje do ponedeljka se je ob 3 zjutraj udrlo podstrešje velike vojašnice v italijanskem mestu Livorne. Vsled teže se je udril strop nad veliko vojaško spalnico in se podrl na speče vojake. Nato so se udrla tla spalnice in se zrušila na vojake v prvem nadstropju. Nastala je strašna panika. Izvlekli so več mrtvih in težko ranjenih. V Livornu služi več slovenskih vojakov.

d Vojna priprava Rusije. Ruska vlada dela z vso silo na to, da se vse ljudstvo obožuje. Po vseh šolah se dijaki obvezno poučujejo v streljanju, po vseh šolah imajo redne vojaške vaje. V Rusiji imajo posebno društvo, ki ima več milijonov udov, in ogromne kapitale. To društvo vrši samo vojno propagando. Vojaške parade so na dnevnem redu, prirejajo se vojaške veselice; pri teh se vršijo boji tudi s plini. Udeleženci dobijo vsak svojo masko. Tako se Rusija pripravlja, ker ne mara več imeti samo redne armade, ampak dela na to, da bo vse ljudstvo v orožju.

d Na Trški gori pri St. Petru bo dne 8. septembra velik romarski shod. Na predvečer bo ob 5. uri pridiga, litanije in spovedovanje. Na praznik bo sv. opravilo ob 6., 10. in 3. uri. Ob 10. uri istočasno dvojna služba božja: v cerkvi in zunaj cerkve. Dolenjski božjepotniki — za mali Šmaren na veselo svidenje na Trški gori!

d Slovenska umetnost. I. del. Slikarstvo. Spisal Viktor Steska. Založila Družba sv. Mohorja. Str. 432 z 72 slikami. Cena broš. za ude 30 Din, za neude 40 Din; vez. za ude 39 Din, za neude 52 Din. Kdor vidi sliko kakega domačega umetnika, si želi kaj več izvedeti o slikarju, ki je sliko ustvaril, kakor si tudi želimo poznati pisatelja zanimive povesti ali učenega spisa. Toda v slovenskem slovstvu doslej nismo imeli knjige, ki bi nas natančneje seznanila z domačimi slikarji. V pričujoči knjigi pa nas vodi pisatelj skozi zgodovino našega slikarstva od gotske dobe do sedanjega časa; izvzeti so le najnovejši umet-

njakov imamo veliko, veliko preveč — pa tudi deklet takih, ki se obešajo nanje. In trditi smemo celo, da obstoji neoficijalna zaščita teh in takih — pod firmo visoke pesmi neznanemu tujemu mlincu.

Orel ima v programu vse, kar naj dvigne narod in javno moralno; tudi boj, neizprosen boj vsemu, kar podpira gnilobo širokih mas. Ta boj je trd — zato je četa takšna, kakršna je in ne večja. In prav zato ji gre čast! Prav zato, prav posebno zato, in prav je, da je tako — se podarja in priznava, da je to elita naše mladine.

Tako bi rad povedal, pa nisem. Povem pa tu, da jih bo čulo še več in vedelo, kaj je Orel. In kaj hoče. — Zakaj prečudna resnica je, da je vse premalo še usidrana med ljudstvom prava misel in resnična potreba te organizacije. Sicer je res, da ljudje Orla poznajo — ampak bistveno napačno: po rdeči srajci. Ko je vendar rdeča srajca samo oblečena, ki jo sledeč lahko vsak hip. Eno pa je, ki se ne da složi in se tudi ne bo dalo: orlovska misel v srcih slovenskih fantov, ki vedo, da je prvi in zadnji cilj in jedro vsega: v naša srca Boga!

LITJA — ŠMARTNO.

Dva dogodka je doživela preteklo nedeljo naša župnija: versko zborovanje in sokolsko prireditev. Obojno je vplivalo porazno na nasprotnike. Boli jih lep uspeh našega zborovanja in to jezo so pokazali v »Jutru«, kjer skušajo zborovanje osmešiti. Zastonj. Mi smo z zborovanjem nad vse zadovoljni. Može in fantje si želimo še več takih zborovanj. Cel teden se je po fari govorilo o tem in se slišala samo pohvala in zadovoljstvo nad govori. Vidimo pa po dopisu, kakšni ste in vedite da ste osmešili sebe. Sokolska prireditev je bila velik neuspeh za Litijo in Šmartno. Kljub vabilom na vse strani je korakalo poleg naraščanja 30 članov in 33 članic. Molče je sprejela Litija Sokole in molče so korakali skozi, pa saj niso mogli drugače, ko je viselo le nekaj zastav, ni pa bilo nobenega navdušenja in špalirja po cesti, kot je bilo to prejšnje čase. Tudi Šmartno je bilo mrtvo, še celo otrok ni bilo. Ni bilo pozdravljanja, ne navdušenja in tudi ne občinstva. Zdravo-klici iz vrst korakajočih so žalostno odmevali in niso izzvali nobenih živio-klicev. Nekaj radovednežev je molče gledalo sprevid, ali bolje, poslušalo godbo. Zastav je bilo malo, ena samo en četrt ure. Ljudstvo se čudi, da so nekateri trgovci, ki nimajo od Sokolov nobenih koristi, v lastno škodo pokazali, kot tudi navadno ob drugih prilikah, da bije v njih demokratsko in sokolsko srce. Ko je sprevid prispel do kapelice pri mostu, se je obrnil in razočarani so se Sokoli vrnili k nastopu. Občinstva so zastonj čakali. Zato so eni telovadili, drugi pa gledali. Res, žalostno je bilo. Tu se je pokazalo, koliko pristašev imajo. Zdrav razum in naraven čut se upira obleki, v kateri so nastopili telovadci in članice na orodju. Ali je to v smislu ženskega poklica, da ženska telovadi na orodju? Zvečer je veselični prostor in plečišče oživelo, kakor pri vsaki taki priliki.

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

V nedeljo 21. avg. se je vrtil na Tolstem vrhu shod SLS, kateremu je prisostvovala ogromna množica ljudi. Govorila sta dr. Čampa in poslanec Kulovec. Shod se je vrtil popolnoma mirno, le nekaj nergačev, ki nikomur drugemu ne verjamejo kakor samim sebi in ki

pri uglednih ljudeh nimajo nobenega vpliva, je nekaj sitnarilo. Kandidat SKS žagar Radkovič je menda svoj politično agitatorski spored dokončal in upamo, da sedaj že mirno spi na svojih lavorikah in sanja sladke sanje o svoji blesteči poslanski karieri. Na njegovem težkem junaškem pohodu ga je spremljal kot adjutant neki študent Gabršek. Ker je fant še mlad, se je seveda večkrat kaj »malega« zmotil. Tako je n. pr. na shodiču na Prekopi grajal samo SLS, o SKS pa ni vedel kaj povedati. Ko ga je naš pristaš opomnil na nekatere ugodnosti, ki jih je dosegla SLS, kakor n. pr. odpravo carine na galico in sol, se je fant »zmotil« in pripisoval to Puclju, nakar ga je naš pristaš zavrnil: Vi ste kakor ona žena, ki je pri spovedi pripovedovala samo grehe moža, nakar je spovednik rekel, da so odpuščeni moževi grehi, njeni pa ne. Tako bo tudi pri volitvah. SLS bo dobila odvezo, samostojneži boste vlekli pa »ploh«. — Glede Pireta še to. Vse šolsko poslopje so letos prebellili. Na hodniku je bil prej napis: »Hrani vero, dete moje, hrani jo vse dneve svoje. Blagor potlej dete Ti, svojih Bog ne zapusti.« Čeprav je bilo v pogodbi, da mora biti po prenovljenju zopet isti napis, ga pozneje ni bilo. Že sam ta napis preveč diši po klerikalizmu. Zato bo pa tudi Piretova skrinjica pri volitvah prazna! Vsi volite v drugo skrinjico!

ZAGORJE OB SAVI.

Volivni shod Slovenske ljudske stranke se vrši v Zadrudnem domu v nedeljo 4. septembra ob 7. Popoldne ob treh pa bo shod v Kotredežu pri Učakarju. Na obeh shodih govori poslanec g. Kremžar. Na shod v Kotredežu so še prav posebno vabljeni volivci iz okoliških vasi. — V Zagorju imamo novega gerenta g. Antona Prosenca iz Toplic, ki je kmet in vpok. rudar. Kmete zastopa v gerentskem sosvetu tudi g. Hrastelj iz Sela. Občina je torej res v rokah stranke združenih kmetov in delavcev. — Demokraski agitatorji že agitirajo po okoliških vaseh za Žerjavovo stranko. Zlasti priden je mlinar Weinberger. V Zagorju ne upajo napraviti shoda kot so ga l. 1925., ker sedaj ne morejo dobiti na razpolago cel regiment žandarjev. V Št. Lambertu je pa menda imel Weinberger shod. No, poslušalo ga je samo nekaj zagorskih orjunašev in pa par domačih političnih zaslepljenec. — Kako demokratje podpirajo svoje pristaše na škodo občine, nam jasno kaže krajni šolski svet v Toplicah, v katerem gospodarijo demokratje. Ta šolski svet še danes pusti na šoli stanovanja učiteljema Golobu in Pivku, dasi je bil prvi že pred poldrugim letom, drugi pa pred šestimi meseci stalno premeščen iz Zagorja. Novi učitelji pa morajo stanovati izven šole v dragih stanovanjih. — Med westfalskimi Slovenci je prišlo tudi 16 Zagorjanov v domovino. V nedeljo jim bo Strokovna zveza rudarjev v Zadrudnem domu pridelila prijateljski sestanek.

NEVLJE PRI KAMNIKU.

Bližajo se volitve za narodno skupščino. Važne so te volitve za vse državljane Jugoslavije, zlasti tudi za nas Slovence. Ako bomo volili moše, ki imajo kaj smisla in sreča za slovenski narod, smemo trdno upati, da se bodo polagoma razmere za nas Slovence zboljšale. Naj se nikdo ne izgovarja: Saj volimo in volimo, a vendar ni nič boljše. Če se ne bi zavedali svoje državljanske dolžnosti, ko gre vendar za našo lastno korist, in

ne bi šli na volišče, ali če ne bi prav volili, potem bi se gotovo razmere za nas še poslabšale. Kakor si bomo postlali, tako bomo ležali. Toda kako naj volimo, da bo za nas prav? Vsem stanovom v Sloveniji se vedno bolj odpirajo oči, vol stanovali vedno bolj spoznavajo, da ima edino SLS smisel in srce za ljudstvo, in sicer za vse stanovce, tudi za delavstvo. Druge stranke imajo sedaj ob bližajočih se volitvah polna usta lepih besedi in obljub, ko je pa treba kaj storiti za ljudstvo, tedaj so vse obljube pozabljene. Dolžni vsakega zavednega volilca, ki hoče našemu narodu dobro, je, da na dan volitev, dne 11. septembra voli SLS. Torej može in fantje, tudi tišči, ki pripadate delavstvu, spustite na dan volitev kroglo v drugo skrinjico! Druga skrinjica je naša. Vskakaj in naj agitira pri svojih sosedah in znaneih, volivnih upravičencih, ki nimajo »Domoljubac«, naj se gotovo vsi udeležijo volitev in naj spuste kroglo v drugo skrinjico. Volivci, ne dajte se prevečti po morebitnih poizkusih nasprotnih strank, da bi na dan volitev ostali doma, ali da bi celo volili katero nasprotnih strank!

ŠMARJETA PRI NOVEM MESTU.

V nedeljo 21. avgusta smo imeli v naši občini kar dva shoda, na katerih je govoril naš poslanec g. Sušnik. Prvi shod se je vršil zjutraj pred cerkvijo. Govornik je govoril tako lepo in prepričevalno, da so se po shodu nekateri izkazali, da bi ga poslušali kar cel dan. Popoldne ob treh je g. poslanec imel shod v Zagraju. Tam so se zbrali tudi nasprotniki poleg naših pristašev. Ko je g. poslanec povedal, koliko je SLS storiš za kmetijski stan, smo pozvali radičeva Povčeta, naj pove, kaj je njegova stranka dobrega storila. Ta mož je kvasal o nekih graščinah in da nobet poslanec nič dobrega ne stori; pri tem je mislil menda na Puclja in Radiča. Nazadnje je parkrat pohvalil našega poslanca g. Sušnika, češ, njemu pa vsa čast!

Vsi Šmarječani bomo 11. septembra volili g. Sušnika ne samo iz prepričanja, ampak tudi v zahvalo, ker nam je po tolikih težavah preskrbel novo cesto Zaborč-Zbure.

IZ SINKOVEGA TURNA.

Zgradba gasilskega doma bo kmalu dokončana s požrtvovalnostjo članov, ki so po večini delali s kulukom. Tekom dveh let ima društvo novo brizgalno in dom. Blagoslovitev doma bo 8. septembra, pričetek ob pol 2. popoldne. Vabimo vse prijatelje našega društva, da se udeležijo naše prireditve.

IZ MIRNE PEČI.

Preveč prostora bi Vam vzeli v tem listu, g. urednik, ko bi vse novice tu navedli. Sprejmite vsaj sledeče vrstice: Dne 3. julija smo imeli tu novo sv. mašo, katero je daroval tukajšnji rojak g. Jožef Rozman, slovesen govor je imel preč. P. Pavel, nam dobro znani in priljubljeni ljudski govornik. Vsa slovesnost se je prav lepo in vzpodbudno izvršila, vsa čast fantom, ki so toliko miseljev postavili, in dekletom, ki so toliko lepih venčev napletle, najpristrčnejša zahvala vsem drugim faranom za različne darove, podeljene g. novomeškemu orlovsko okrožje popoldansko prireditev z javno telovadbo in prosto zabavo, pri kateri je neumorno sviral St. Jernejska orlovska godba. Vsi smo občudovali spretnost, gibčnost in točnost orlov in orlic. Bog jih šlvi. Morda bo ta prireditev tudi naš orlovski odsek oživila, da bo začel delovati; zato fantje na plan! — 7. avgusta je imel tu vs

livni shod g. Pucelj, radovednost je gnala ljudi na ta shod, pogreval je stare pravljice; zabavljaj je žez g. Korošca, naše poslance in našo stranko, govoril o visoki carini, o neznosnih davkih, česar da so naši poslanci krivi, dalje čujte in strmite, brnil je celo vero, češ da je g. Korošec isto prodal Turkom, ker se je baje z njimi zvezel itd. Niti besedice pa ni povedal, kaj je on storil za kmeta aplah, ko je bil vendar več let poljedelski minister, kaj šele za našo župnijo. Mi pa vemo, da je naš poslanec g. Kulovec izposloval pri ministru ver podpora 5000 Din za odplačilo dolga na glavnem oltarju, po njegovem prizadevanju je brezplačno prejelo kmet, društvo žitni čistilnik (trijer), ki izvrstno deluje, Globokem je obljubljena cesta, ki se je že merila po državnem inženjerju in se bo tudi začela v doglednem času graditi. Zato bomo vsi zavedno volivci vrgli 11. septembra kroglice v 2. skrinjico. — Novo je tudi to, da smo lani dobili šestrazredno šolo, preje je bila trirazredna s vsporednicami, nihče ni vprašal ne občinskega odbora, ne krajnega šolskega sveta, ali se sme ustanoviti šestrazrednica; preje so imeli otroci v četrti leti prost dan, sedaj morajo vsak dan v šolo, in tako je ponavljajna šola nekako izgubila. Sedaj elišimo, da bo šola za en razred manjša, torej bo petrazrednica. Zato upamo, da bodo otroci vsakdanje šole imeli zopet ob četrtkih šole prost dan. Razume se, da smo z razširjenjem šole dobili skoro vse novo učiteljsko osebje, ki politično ni našega mišljenja, kar sklepamo že iz tega, ker nikoli nobeden od učiteljev ne sodeluje pri naših prireditvah v izobraževalnem društvu, ampak se mora le sam g. kaplan truditi. Nekaj posebnega na naši šoli je to, da imamo več učiteljev in učiteljic ženinov in nevest. Na šolsko in odraslo mladino bo zelo dobro vplivalo, če se to učiteljsvo štim preje poroči. Zelo nam je žal po bivšem, sedaj vpokojenem upravitelju g. Juvancu, ki je držal strog red v šoli in skrbel za ugled učiteljsva.

SENTJURIJ POD KUMOM.

Zadnji »Domoljub« št. 34 poroča, da so v tej občini nastale tri liste za občinske volitve in iz nesporednosti glede gospodarstva, ter da so na nasprotnih dveh listih, t. j. na »Svibanjski« in »Zasebni št. Jurski« brez izjeme edino le pristaši SLS. — Da se bosta slišala oba zvoņa, je potrebno k temu še tole pripomniti: Slovenska ljudska stranka obstoji iz samih dobrih in zanesljivih mož. Zato nikakor ne sprejme v svojo družbo nasprotnikov, čeprav se navadno pred volitvami pokažejo v drugi obleki in prav lepi luči, katera pa zgubi svoj svet takoj po volitvah. Kako se morate torej šteti nasprotni dve listi za SLS, če so na njej žerjavci in vse, kar je hotelo v to družbo? — Prihodnje državnozbornske volitve bodo pokazale, da je res tako. Ali se je bodo člani teh list polnoštevilno udeležili in volili dr. Korošca?

DOB.

Shod Slovenske ljudske stranke se bo vršil v nedeljo 4. sept. po rani sv. maši v Društveni dvorani. Govoril bo g. dr. Rožič, kandidatov namestnik. Naj se volivci shoda polnoštevilno udeleže.

BEVKE.

Naša nova šola se bliža dograditvi. Lepa bo in stavba, v ponos Bevkam in okolici. Na obeh stranskih fasadah je pomenben napis. V noči od sobote na nedeljo pa je neki zlikovec poškodoval napis s em, da je razbil črke pod verzom, » I avtorjev priimek. Neglede na to, da je zagrožil kaznivo dejanje, moramo označiti to, kot najkrajnjo surovost. Ali je to sad orjunaško-demokrat-

ske politične šole? — Kaj je moj priimek tako strašen, da se ga tako bojite? Ali vas je strah mrtvih črk, da jih razbijate? O, junaki temel — S. F. K.

JEZICA.

V nedeljo 11. septembra zopet vsi na volišče. Naša skrinjica je to pot druga. Cuvala jo bosta gg. Lovro Kos in Janko Dolničar. Kakor smo pri občinskih volitvah pokazali, da nas ne more noben nasprotnik s svojimi lažmi prevariti, tako bomo vztrajali tudi nadalje v vrstah SLS in drugo nedeljo vrgli vse kroglice v drugo skrinjico!

VODICE.

Podružnica ZSV v Vodkrah odkrije spomenik vsem v svetovni vojni padlim vojakom iz vodške fare v nedeljo 4. septembra popoldne. Farani, domače in sosednih fara, počastite tudi Vi spomin tistih, ki so za Vas največ žrtvovali — življenje svoje! Izkažite žrtvam zadnjo čast z obilno udeležbo.

SROMLJE PRI BREŽICAH.

Fantje našega izobraževalnega društva so se letos že dvakrat postavili na gledališkem odru, in sicer 18. aprila in 10. junija z igrami: »Skriven zaklad«, »Krojač in čevljar«, »Pred sodnikom«, »Tihotapec«, »Lažizdravnik« in »Trije tihči«. Zasluzijo tem več pohvale, ker se sami vadijo. 21. avgusta pa so privedli naši dijaki s pomočjo igralcev iz Pršec krasno žaloigro »Skapinove zvijačec«. Čast jim. — Slovenska ljudska stranka bo imela pri nas volivni shod na Mali Šmaren. Govori eden najboljših govornikov, kandidat g. Tratnik, župnik iz Rajhenburga. Pri nas bo SLS dobila veliko večino glasov, kajti tudi nasprotniki so spoznali, da je edino naša stranka prava ljudska stranka, zato bodo spuščali svoje kroglice večinoma v prvo skrinjico.

IZ MAVČIC.

Tudi v naši fari se pozna, da potekajo zadnji dnevi volivne borbe. Vse se giblje. Samostojnejši napenjajo vse sile, da bi obdržali svoje postojanke zadnjih oblastnih volitev; toda ljudstvo je že spoznalo njihovo delo in uspehe in nobeno »odprto pismo« jih ne bo rešilo pred blamažo. Na najslabšem so pa brezdvoma demokratije; nobena »žavba« jim ne bo pomagala, da bi jih spravili skup več kot je prstov na roki. Ljudstvo že ve: Vi ste nič, Vaše delo je zanič, Vas voliti bi bila sramota. — Na Mali Šmaren priredi Smartinska orlovska srenja pri nas svoj nastop. Po petih litanijah se vrši javna telovadba. Posebno zanimive bodo vaje na orodju in tek, ker nastopijo pri teh točkah priznani spretni telovadci. Vsi okoličani ste vabljeni, od blizu in daleč; za zabavo pri veselici bo skrbela godba in pevci. Na svidenje! — Bog živi.

LOŠKI POTOK.

V kratkem prideta k nam dva inženjerja, da pričneta z deli pri odpiranju požiralnikov. V Retjah poplave vsled zamašenih požiralnikov delajo vsako leto veliko škodo! Na vpliv SLS je ministarstvo sedaj nakazalo 104.000 Din, tako da se z delom takoj prične. Volivci, he verjemite raznim Radič-Pučljevim agitatorjem, ki sedaj delajo neko novo stranko pri Vas. S to stranko se hoče pomagati samo propadli liberalni stranki, da se z Vašimi glasovi obdrži. V nedeljo, dne 4. septembra ste vsi vabljeni na shod v društveno dvorano na Hrib. Tam bode dovolj prilike, da zveste, kaj je Radič-Pučelj. Vse ga zapušča, ali ga bode Loški potok volil.

Nemška industrija.

(Kratko razmišljanje o priliki obiska naših rojakov iz Nemčije.)

V teh dneh smo pozdravili naše rojake iz Nemčije, ki so zaposleni v največjih nemških industrijskih krajih. Morebiti ni odveč, če pogledamo najvažnejša nemška industrijska okrožja in njihov razvoj.

Že v 14. in 15. stoletju je nemška industrija cvetela. Kmalu pa jo je nadkrilila holandska in angleška ter je zlasti v južni Nemčiji industrija zelo nazadovala.

Odkritje Amerike je odprlo Atlantski ocean ter ga dvignilo do svetovne prometne ceste. Umevno, da je to nemško industrijo še bolj omejilo, le izdelovanje platna je ostalo še na stari višini.

Razdejanja 30letne vojske so zadala nemški industriji zadnji udarec. V 18. stoletju je industrija v splošnem oživela, a so jo mnoge vojske zelo ovirale v razvoju. Šele po vseh bojnih viharjih je industrija zopet povzmetela. Skoro 50letna mirna doba ji je pomagala do razmaha. Vojska I. 1866, in 1870.—71. sta ta razmah začasno zopet prekinili.

Mir, ta prvi pogoj za vsakršen razvoj, in razni drugi predpogoji so na industrijo kaj ugodno vplivali. Od leta do leta so nove iznajdbe, zlasti pa uporaba pare in elektrike v industrijskem pogonu vedno ugodneje vplivali tudi na razvoj industrije.

Od l. 1871. se je razvijala industrija vedno bolj in bolj; k temu je v prvi vrsti pripomogla porast kapitala, razvoj splošne in zlasti še delavske izobrazbe in z njo tudi sveža podjetnost.

V izrabi premoğa in izdelavi sirovega železa prekaša Nemčijo samo Anglija in

n Orlovski odesk v Sostrem priredi v nedeljo dne 4. septembra 1927 celodnevno prireditve. Spored: popoldne ob 9 sprevod čez Zadržor, kjer bo najpreje skušnja za javni nastop. Ob 10 sv. maša v župni cerkvi, po maši je na pokopališču govor, položitev vencev umrlim članom in žalostinke, ki jih bo igrala godba iz D. M. v Polju, nato se vrši govor pred cerkvijo. Popoldne: ob 2 litanije, ob 3 javna telovadba, po telovadbi prosta zabava, koncert godbe, srečolov, šaljiva pošta, cvetlični tel itd. Prijatelji naše organizacije od blizu in daleč uljudno vabljeni. Bog živi. — Odbor.

n Dol pri Ljubljani, Dramatični odesk pripravlja za nedeljo 25. septembra »Lupacija vagonov«, žarobno burko v 6. slikah.

n Na Planinski gori se vrši letos shod mestu 11. septembra, ko bodo volitve, 18. septembra. Na predvečer spovedovanje in večernice; v nedeljo 18. septembra služba božja ob 6. in 10. uri. Prehod je prost.

n Skofja Loka. Za notranje uršulinske šole bo šolska sv. maša v torek 6. septembra ob 8, ko nato redni šolski pouk. Gojenke naj pridejo najpozneje v ponedeljek 5. septembra v zavod. — Samostansko predstopništvo.

n Župni urad na Kalobju pri St. Jurju ob j. ž. naznanja, da se shod Marijinega imena ne vrši 11. sept., ker bodo ta dan volitve, temveč več dne 18. sept. Vsi romarji, ki radi pridejo počastiti Kalobško Mater božjo, so vabljeni obilnem številu.

n Iz St. Jerneja na Dolenjskem, Romarski shod v Lurdu na Mali Šmaren. Ob 10 sv. maša in govor.

njakov imamo veliko, veliko preveč — pa tudi deklet takih, ki se obešajo nauje. In trditl smemo celo, da obstoji neoficijalna zaščita teh in takih — pod firmo visoke pesmi neznanemu tujemu mlasecu.

Orel ima v programu vse, kar naj dvigne narod in javno moralo; tudi boj, neizprosen boj vsemu, kar podpira gnilobo širokih mas. Ta boj je trd — zato je četa takšna, kakršna je in ne večja. In prav zato ji gre čast! Prav zato, prav posebno zato, in prav je, da je tako — se podarja in priznava, da je to elita naše mladine.

Tako bi rad povedal, pa nisem. Povem pa tu, da jih bo čulo še več in vedelo, kaj je Orel. In kaj hoče. — Zakaj prečudna resnica je, da je vse premalo še usidrana med ljudstvom prava misel in resnična potreba te organizacije. Sicer je res, da ljudje Orla poznajo — ampak bistveno napačno: po rdeči srajci. Ko je vendar rdeča srajca samo oblečena, ki jo sledeč lahko vsak hip. Eno pa je, ki se ne da sleči in se tudi ne bo dalo: orlovska misel v sredi slovenskih fantov, ki vedo, da je prvi in zadnji cilj in jedro vsega: v naša sreča Boga!

LITJA — ŠMARTNO.

Dva dogodka je doživela preteklo nedeljo naša župnija: versko zborovanje in sokolsko prireditev. Obojno je vplivalo porazno na nasprotnike. Boli jih lep uspeh našega zborovanja in to jezo so pokazali v »Jutru«, kjer skušajo zborovanje osmešiti. Zastonj. Mi smo z zborovanjem nad vse zadovoljni. Može in fantje si želimo še več takih zborovanj. Cel teden se je po fari govorilo o tem in se slišala samo pohvala in zadovoljstvo nad govori. Vidimo pa po dopisu, kakšni ste in vedite da ste osmešili sebe. Sokolska prireditev je bila velik neuspeh za Litijo in Šmartno. Kljub vabilom na vse strani je korakalo poleg naraščanja 30 članov in 33 članic. Molče je sprejela Litija Sokole in molče so korakali skozi, pa saj niso mogli drugače, ko je viselo le nekaj zastav, ni pa bilo nobenega navdušenja in špalirja po cesti, kot je bilo to prejšnje čase. Tudi Šmartno je bilo mrtvo, še celo otrok ni bilo. Ni bilo pozdravljanja, ne navdušenja in tudi ne občinstva. Zdravo-klici iz vrst korakajočih so žalostno odmevali in niso izzvali nobenih živio-klicev. Nekaj radovednežev je molče gledalo sprevid, ali bolje, poslušalo godbo. Zastav je bilo malo, ena samo en četrt ure. Ljudstvo se čudi, da so nekateri trgovci, ki nimajo od Sokolov nobenih koristi, v lastno škodo pokazali, kot tudi navadno ob drugih prilikah, da bi je v njih demokrasko in sokolsko srce. Ko je sprevid prispel do kapelice pri mostu, se je obrnil in razočarani so se Sokoli vrnili k nastopu. Občinstva so zastonj čakali. Zato so eni telovadili, drugi pa gledali. Res, žalostno je bilo. Tu se je pokazalo, koliko pristašev imajo. Zdrav razum in naraven čut se upira obleki, v kateri so nastopili telovadci in članice na orodju. Ali je to v smislu ženskega poklica, da ženska telovadi na orodju? Zvečer je veselični prostor in plešišče oživelo, kakor pri vsaki taki priliki.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

V nedeljo 21. avg. se je vršil na Tolstem vrhu shod SLS, kateremu je prisostvovala ogromna množica ljudi! Govorila sta dr. Čampa in poslanec Kulovec. Shod se je vršil popolnoma mirno, le nekaj nergačev, ki nikomur drugemu ne verjamejo kakor samim sebi in ki

pri uglednih ljudeh nimajo nobenega vpliva, je nekaj sitnarilo. Kandidat SKS žagar Radkovič je menda svoj politično agitatorski spored dokončal in upamo, da sedaj že mirno spi na svojih lavorikah in sanja sladke sanje o svoji blesteči poslanski karieri. Na njegovem težkem junaškem pohodu ga je spremljal kot adjutant neki študent Gabršek. Ker je fant še mlad, se je seveda večkrat kaj »malega« zmotil. Tako je n. pr. na shodiču na Prekopi grajal samo SLS, o SKS pa ni vedel kaj povedati. Ko ga je naš pristaš opomnil na nekatere ugodnosti, ki jih je dosegla SLS, kakor n. pr. odpravo carine na galico in sol, se je fant »zmotil« in pripisoval to Puclju, nakar ga je naš pristaš zavrnil: Vi ste kakor ona žena, ki je pri spovedi pripovedovala samo grehe moža, nakar je spovednik rekel, da so odpuščeni moževi grehi, njeni pa ne. Tako bo tudi pri volitvah. SLS bo dobila odvezo, samostojneži boste vlekli pa »ploh«. — Glede Pireta še to. Vse šolsko poslopje so letos prebelili. Na hodniku je bil prej napis: »Hrani vero, dete moje, hrani jo vse dneve svoje. Blagor potlej dete Ti, svojih Bog ne zapusti.« Čeprav je bilo v pogodbi, da mora biti po prenovljenju zopet isti napis, ga pozneje ni bilo. Že sam ta napis preveč diši po klerikalizmu. Zato bo pa tudi Piretova skrinjica pri volitvah prazna! Vsi volite v drugo skrinjico!

ZAGORJE OB SAVI.

Volivni shod Slovenske ljudske stranke se vrši v Zadrudnem domu v nedeljo 4. septembra ob 7. Popoldne ob treh pa bo shod v Kotredežu pri Učakarju. Na obeh shodih govori poslanec g. Kremžar. Na shod v Kotredežu so še prav posebno vabljeni volivci iz okoliških vasi. — V Zagorju imamo novega gerenta g. Antona Prosenca iz Toplic, ki je kmet in vpok. rudar. Kmete zastopa v gerentskem sosvetu tudi g. Hrastelj iz Sela. Občina je torej res v rokah stranke združenih kmetov in delavcev. — Demokraski agitatorji že agitirajo po okoliških vaseh za Zerjavovo stranko. Zlasti priden je mlinar Weinberger. V Zagorju ne upajo napraviti shoda kot so ga l. 1925., ker sedaj ne morejo dobiti na razpologo cel regiment žandarjev. V St. Lambertu je pa menda imel Weinberger shod. No, poslušalo ga je samo nekaj zagorskih orjunašev in pa par domačih političnih zaslepiljencev. — Kako demokratje podpirajo svoje pristaše na škodo občine, nam jasno kaže krajni šolski svet v Toplicah, v katerem gospodarijo demokratje. Ta šolski svet še danes pusti na šoli stanovanja učiteljema Golobu in Pivku, dasi je bil prvi že pred poldrugim letom, drugi pa pred šestimi meseci stalno premeščen iz Zagorja. Novi učitelji pa morajo stanovati izven šole v dragih stanovanjih. — Med westfalskimi Slovenci je prišlo tudi 16 Zagorjanov v domovino. V nedeljo jim bo Strokovna zveza rudarjev v Zadrudnem domu priredila prijateljski sestanek.

NEVLJE PRI KAMNIKU.

Bližajo se volitve za narodno skupščino. Važne so te volitve za vse državljane Jugoslavije, zlasti tudi za nas Slovence. Ako bomo volili moše, ki imajo kaj smisla in sreča za slovenski narod, smemo trdno upati, da se bodo polagoma razmere za nas Slovence zboljšale. Naj se nikdo ne izgovarja: Saj volimo in volimo, a vendar ni nič boljše. Če se ne bi zavedali svoje državljanske dolžnosti, ko gre vendar za našo lastno korist, in

ne bi li na voliče, ali če ne bi prav volili, potem bi se gotovo razmere za nas še poslabšale. Kakor si bomo postlali, tako bomo ležali. Toda kako naj volimo, da bo za nas prav? Vsega stanovom v Sloveniji se vedno bolj odpirajo oči, vsi stanovni vedno bolj spoznavajo, da ima edino SLS smisel in srce za ljudstvo, in sicer za vse stanovne, tudi za delavstvo. Druge stranke imajo nekaj ob bližajočih se volitvah polna usta lepih besedi in obljub, ko je pa treba kaj storiti za ljudstvo, tedaj so vse obljube pozabljene. Dolžnost vsakega zavednega volilca, ki hoče našemu narodu dobro, je, da na dan volitev, dne 11. septembra voli SLS. Torej može in fantje, tudi tišči, ki pripadate delavstvu, spustite na dan volitev krogič v drugo skrinjico! Druga skrinjica je naša. Vsi in naj agitira pri svojih sosedih in znanih, volivnih upravičencih, ki nimajo »Domoljuba«, naj se gotovo vsi udeležijo volitev in naj spuste krogič v drugo skrinjico. Volivci, ne dajte se prevariti po morebitnih poizkusih nasprotnih strank, da bi na dan volitev ostali doma, ali da bi celo volili katero nasprotnih strank!

SMARJETA PRI NOVEM MESTU.

V nedeljo 21. avgusta smo imeli v naši občini kar dva shoda, na katerih je govoril naš poslanec g. Sušnik. Prvi shod se je vršil zjutraj pred cerkvi. Govornik je govoril tako lepo in prepričevalno, da so se po shodu nekateri izrekli, da bi ga poslušali kar cel dan. Popoldne ob treh je g. poslanec imel shod v Zagradu. Tam so se zbrali tudi nasprotniki poleg naših pristašev. Ko je g. poslanec povedal, koliko je SLS strah za kmetški stan, smo pozvali radičeveca Povška naj pove, kaj je njegova stranka dobrega storila. Ta mož je kvsal o nekih graščinah in da nista poslanec nič dobrega ne stori; pri tem je mislil menda na Puclja in Radiča. Nazadnje je parkrat pohvalil našega poslanca g. Sušnika, češ, njemu pa vsa čast!

Vsi Smarječani bomo 11. septembra volili g. Sušnika ne samo iz prepričanja, ampak tudi v zahvalo, ker nam je po tolikih težavah preskrbel novo cesto Zaborš-Zbure.

IZ SINKOVEGA TURNA.

Zgrajba gasilskega doma bo kmalu dokončana s požrtvovalnostjo članov, ki so po večini delali s kulukom. Tekom dveh let ima društvo novo brigadno in dom. Blagoslovitev doma bo 8. septembra, pričetek ob pol 2. popoldne. Vabimo vse prijatelje našega društva, da se udeležijo naše prireditve.

IZ MIRNE PECI.

Preveč prostora bi Vam vzeli v tem listu, g. urednik, ko bi vse novice tu navedli. Sprejmite vsaj sledeče vrstice: Dne 3. julija smo imeli tu novo sv. mašo, katero je daroval tukajšnji rojak g. Jožef Rozman, slovesen govor je imel pred. P. Pavel, nam dobro znani in priljubljeni ljudski govornik. Vsa slovesnost se je prav lepo in vzpodbudno izvršila, vsa čast fantom, ki so toliko mišje postavili, in dekletom, ki so toliko lepih vevcev napletle, najprisrčnejša zahvala vsem drugim faranom za različne darove, podeljene g. novomeškemu. — 24. julija t. l. je imelo tu novomeško orlovsko okrožje popoldansko prireditev z javno telovadbo in prosto zabavo, pri kateri je neumorno svirala St. Jernejska orlovska godba. Vsi smo občudovali spretnost, gibčnost in točnost orlov in orlic. Bog jih živi. Morda bo ta prireditev tudi naš orlovski odsek oživila, da bo zašel delovni zato fantje na plan! — 7. avgusta je imel tu vsi

livni shod g. Pucelj, radovednost je gnala ljudi na ta shod, pogreval je stare pravljice; zabavljal je žez g. Korošca, naše poslance in našo stranko, govoril o visoki carini, o neznosnih davkih, česar da so naši poslanci krivi, dalje čujte in strmite, brail je celo vero, češ da je g. Korošec isto prodal Turkom, ker se je baje z njimi zvezal itd. Niti begedice pa ni povedal, kaj je on storil za kmeta sploh, ko je bil vendar več let poljedelski ministar, kaj šele za našo župnijo. Mi pa vemo, da je naš poslanec g. Kulovec izposloval pri ministru ver podpora 5000 Din za odplačilo dolga na glavnem oltarju, po njegovem prizadevanju je brezplačno prejelo kmet, društvo žitni čistilnik (trijer), ki izvrstno deluje, Globokem je obljubljena cesta, ki se je že merila po državnem inženjerju in se bo tudi začela v doglednem času graditi. Zato bomo vsi zavedno volivci vrgli 11. septembra kroglico v 2. skrinjico. — Novo je tudi to, da smo lani dobili šestrazredno šolo, preje je bila trirazredna s vsoporednicami, nihče ni vprašal ne občinskega odbora, ne krajnega šolskega sveta, ali se sme ustanoviti šestrazrednica; preje so imeli otroci v četrtak prost dan, sedaj morajo vsak dan v šolo, in tako je ponavljajna šola nekako izginila. Sedaj slišimo, da bo šola za en razred manjša, torej bo petrazredna. Zato upamo, da bodo otroci vsakdanje šole imeli zopet ob četrtkih šole prost dan. Razume se, da smo z razširjenjem šole dobili skoro vse novo učiteljsko osebje, ki politično ni našega mišljenja, kar sklepamo že iz tega, ker nikoli nobeden od učiteljev ne sodeluje pri naših prireditvah v izobraževalnem društvu, ampak se mora le sam g. kaplan truditi. Nekaj posebnega na naši šoli je to, da imamo več učiteljev in učiteljic ženinov in nevest. Na šolsko in odraslo mladino bo zelo dobro vplivalo, če se to učiteljstvo jim preje poroči. Zelo nam je žal po bivšem, sedaj v pokojnem upravitelju g. Juvancu, ki je držal strog red v šoli in skrbel za ugled učiteljstva.

SENTJURIJ POD KUMOM.

Zadnji »Domoljub« št. 34 poroča, da so v tej občini nastale tri liste za občinske volitve le iz nesporazuma glede gospodarstva, ter da so na nasprotnih dveh listih, t. j. na »Svibanjski« in »Zasebni št. Jurski« brez izjeme edino le pristaši SLS. — Da se bosta slišala oba zvoja, je potrebno k temu še tole pripomniti: Slovenska ljudska stranka obstoji iz samih dobrih in zanesljivih mož. Zato nikakor ne sprejme v svojo družbo nasprotnikov, čeprav se navadno pred volitvami pokažejo v drugi obleki in prav lepi luči, katera pa zgubi svoj svit takoj po volitvah. Kako se morete torej šteti nasprotni dve listi za SLS, če so na njej žerjavovec in vse, kar je hotelo v to družbo? — Prihodnje državnoborske volitve bodo pokazale, da je res tako. Ali se je bodo člani teh list polnoštevilno udeležili in volili dr. Korošca?

DOB.

Shod Slovenske ljudske stranke se bo vršil v nedeljo 4. sept. po rani sv. maši v Društveni dvorani. Govoril bo g. dr. Rožič, kandidatov namestnik. Naj se volivci shoda polnoštevilno udeležijo.

BEVKE.

Naša nova šola se bliža dograditvi. Lepa bo ta stavba, v ponos Bevkam in okolici. Na obeh stranskih fasadah je pomenben napis. V noči od sobote na nedeljo pa je neki zlikovec poškodoval napis s em, da je razbil črke pod verzom, „I avtorjev priimek. Neglede na to, da je zagrožil kaznivo dejanje, moramo označiti to, kot najsakrajnejšo surovost. Ali je to sad orjunaško-demokrat-

ske politične šole? — Kaj je moj priimek tako strašen, da se ga tako bojite? Ali vas je strah mrtvih črk, da jih razbijate? O, junaki temel — S. F. K.

JEZICA.

V nedeljo 11. septembra zopet vsi na volišče. Naša skrinjica je to pot druga. Čuvala jo bosta gg. Lovro Kos in Janko Dolničar. Kakor smo pri občinskih volitvah pokazali, da nas ne more noben nasprotnik s svojimi lažmi prevariti, tako bomo vztrajali tudi nadalje v vrstah SLS in drugo nedeljo vrgli vse kroglice v drugo skrinjico!

VODICE.

Podružnica ZSV v Vodkah odkrije spomenik vsem v svetovni vojni padlim vojakom iz vodške fare v nedeljo 4. septembra popoldne. Farani, domače in sosednih fara, počastite tudi Vi spomin tistih, ki so za Vas največ žrtvovali — življenje svoje! Izkažite žrtvam zadnjo čast z obilno udeležbo.

SROMLJE PRI BREZICAH.

Fantje našega izobraževalnega društva so se letos že dvakrat postavili na gledališkem odru, in sicer 18. aprila in 10. junija z igrami: »Skriven zaklad«, »Krojač in čevljar«, »Pred sodnikom«, »Tihotapci«, »Lažnidravniki« in »Trije tkalci«. Zaslужijo tem več pohvale, ker se sami vadijo. 21. avgusta pa so pridrdili naši dijaki s pomočjo igralcev iz Prčec krasno šaloigro »Skapinove zvijače«. Čast jim. — Slovenska ljudska stranka bo imela pri nas volivni shod na Mali Šmaren. Govori eden najboljših govornikov, kandidat g. Tratnik, župnik iz Rajhenburga. Pri nas bo SLS dobila veliko večino glasov, kajti tudi nasprotniki so spoznali, da je edino naša stranka prava ljudska stranka, zato bodo spuščali svoje kroglice večinoma v prvo skrinjico.

IZ MAVČIČ.

Tudi v naši fari se pozna, da potekajo zadnji dnevi volivne borbe. Vse se giblje. Samostojneži napenjajo vse sile, da bi obdržali svoje postojanke zadnjih občinskih volitev; toda ljudstvo je že spoznalo njihovo delo in uspehe in nobeno »odprto pismo« jih ne bo rešilo pred blamažo. Na najslabšem so pa brezdvoma demokratje; nobena »žavba« jim ne bo pomagala, da bi jih spravili skup več kot je prstov na roki. Ljudstvo že ve: Vi ste nič, Vaše delo je zanič, Vas voliti bi bila sramota. — Na Mali Šmaren priridi Smartinska orlovska srenja pri nas svoj nastop. Po petih litanih se vrši javna telovadba. Posebno zanimive bodo vaje na orodju in tek, ker nastopijo pri teh točkah priznana spretni telovadci. Vsi okoličani ste vabljeni, od blizu in daleč; za zabavo pri veselici bo skrbela godba in pevci. Na svidenje! — Bog živi.

LOŠKI POTOK.

V kratkem prideta k nam dva inženjerja, da pričneta z deli pri odpiranju požiralnikov. V Retjah poplave vsled zamašenih požiralnikov delajo vsako leto veliko škodo! Na vpliv SLS je ministrstvo sedaj nakazalo 104.000 Din, tako da se z delom takoj prične. Volivci, ne verjemite raznim Radić-Pučljevim agitatorjem, ki sedaj delajo neko novo stranko pri Vas. S to stranko se hoče pomagati samo propadli liberalni stranki, da se z Vašimi glasovi obdržijo. V nedeljo, dne 4. septembra ste vsi vabljeni na shod v društveno dvorano na Hrib. Tam bode dovolj prilike, da zveste, kaj je Radić-Pucelj. Vse ga zapušča, ali ga bode Loški potok volil.

Nemška industrija.

(Kratko razmišljanje o priliki obiska naših rojakov iz Nemčije.)

V teh dneh smo pozdravili naše rojake iz Nemčije, ki so zaposleni v največjih nemških industrijskih krajih. Morebiti ni odveč, če pogledamo najvažnejša nemška industrijska okrožja in njih razvoj.

Že v 14. in 15. stoletju je nemška industrija cvetela. Kmalu pa jo je nadkrilila holandska in angleška ter je zlasti v južni Nemčiji industrija zelo nazadovala.

Odkritje Amerike je odprlo Atlantski ocean ter ga dvignilo do svetovne prometne ceste. Umevno, da je to nemško industrijo še bolj omejilo, le izdelovanje platna je ostalo še na stari višini.

Razdejanja 30letne vojske so zadala nemški industriji zadnji udarec. V 18. stoletju je industrija v splošnem oživela, a so jo mnoge vojske zelo ovirale v razvoju. Šele po vseh bojnih viharjih je industrija zopet vzcvetela. Skoro 50letna mirna doba ji je pomogla do razmaha. Vojska l. 1866, in 1870.—71. sta ta razmah začasno zopet prekinili.

Mir, ta prvi pogoj za vsakršen razvoj, in razni drugi predpogoji so na industrijo kaj ugodno vplivali. Od leta do leta so nove iznajdbe, zlasti pa uporaba pare in elektrike v industrijskem pogonu vedno ugodneje vplivali tudi na razvoj industrije.

Od l. 1871. se je razvijala industrija vedno bolj in bolj; k temu je v prvi vrsti pripomogla porast kapitala, razvoj splošne in zlasti še delavske izobrazbe in ž njo tudi sveža podjetnost.

V izrabi premoaga in izdelavi sirovega železa prekaša Nemčijo samo Anglija in

n Orlovski odsek v Sostrem priredi v nedeljo dne 4. septembra 1927 celodnevno prireditve. Spored: popoldne ob 9 sprevid čez Zadvor, kjer bo najprej skušnja za javni nastop. Ob 10 sv. maša v župni cerkvi, po maši je na pokopališču govor, položitev vencov umrlim članom in žalostinke, ki jih bo igrala godba iz D. M. v Polju, nato se vrši govor pred cerkvi. Popoldne: ob 2 litanije, ob 3 javna telovadba, po telovadbi prsta zabava, koncert godbe, srečolov, šaljiva pošta, cvetlični tečaj itd. Prijatelji naše organizacije od blizu in daleč uljudno vabljeni. Bog živi. — Odbor.

n Dol pri Ljubljani, Dramatični odsek pripravila za nedeljo 25. septembra »Lupačja vagabunda«, čarobno burko v 6. slikah.

n Na Planinski gori se vrši letos shod mesto 11. septembra, ko bodo volitve, 18. septembra. Na predvečer spovedovanje in večernice; v nedeljo 18. septembra služba božja ob 6. in 10. uri. Prehod je prost.

n Škofja Loka. Za notranje uršuhinske šole bo šolska sv. maša v torek 6. septembra ob 8., kaj nato redni šolski pouk. Gofenje naj pridejo najpозneje v ponedeljek 5. septembra v zavod. — Samostansko predstojništvo.

n Župni urad na Kalobju pri št. Jurju ob j. ž. naznanja, da se shod Marijinega imena bo vrši 11. sept., ker bodo ta dan volitve, tega več dne 18. sept. Vsi romarji, ki radi pridejo počastit Kalobsko Mater božjo, so vabljeni v obilnem številu.

n Iz št. Jerneja na Dolenskem, Romarji shod v Lurdu na Mali Šmaren. Ob 10 sv. maši in govora.

Amerika. V pridobivanju soli je Nemčija prva. Glede blagovnega prometa jo samo Anglija nadkriljuje. Nekako dve tretini izvoza iz Nemčije so industrijski izdelki. Polovica vsega uvoza v Nemčijo so sirovine. Uvoz hranil in okrepcil znaša samo eno tretino.

Nemčija je izključno industrijska država, t. j. potrebo hranil in sirovin, ki jih nima zadosti v lastni državi, plačuje v inozemstvu z izdelki svoje industrije.

Najvažnejše industrijske pokrajine leže v Porenju, na Westfalskem in v Hannover. Tu najdemo vse, kar pospešuje industrijo: premog, rude, posebno železno rudo, sol, gozdove in mogočne vodne sile.

Industrija v Nemčiji je mnogostranska. V kovinski industriji je pridobivanje in predelavanje železa in jekla v prvi vrsti. Največja podjetja te vrste so v Porenju, na Westfalskem in v Sleziji. Na čelu vseh je še vedno Kruppova tovarna v Essenu, znana po izdelavi topov. Zelezne in jeklene tovarne izdelujejo največ tračnice, plošče, pločevino, cevi in žico. Livarna za trdo jeklo v Magdeburg-Bucklav pa izdeluje oklopne plošče. Izdelovanje strojev je zelo razširjeno po vseh industrijskih okrajih. Najvažnejša mesta za izdelovanje strojev so: Chemnitz, Berlin, Stuttgart; lokomotive izdelujejo največ: Chemnitz, Berlin,

Hannover, Kassel, Esslingen, München; razne stroje, zlasti za proizvodnjo elektrike: Berlin, Nürnberg, Köln, Dresden, Berlin in Bielefeld so glavna torišča za šivalne stroje. Berlin, Spandau, Suhl, Sömmerda, Oberndorf izdelujejo puške. Aachen, Iserlohn izdelujejo šivanke. V Krušnih gorah (t. j. na Saksonske) in v Nürnbergu izdelujejo pločevinaste stvari. Stenske ure izdelujejo prav posebno v Črnem lesu, žepne ure v Glashütte.

Zelezniške vagonne izdelujejo poleg železniških podjetij tudi privatna podjetja v Berlinu, Kölnu, Nürnbergu, Hannoveru. Ladje za plovbo po rekah izdelujejo v vsej pokrajini ob Labi (Elbe) in ob Renu, morske ladje pa v Hamburgu, Bremenu, Stettinu, Danzingu, v Kielu in Elbingu.

Zelo mnogovrstne produkte iz bakra, medenine, srebra in bronza nudijo Porenje, Westfalsko, Frankfurt na M. in Bavarska. Zlatnino in srebrnino nudi Berlin, izza davnih časov Augsburg, dočim v Pforzheimu, Hanau, Gmündu, Heilbronu dragocene kovine vprav tovarniško obdelujejo.

V raznih panogah tekstilne industrije je že davno prekosila bombažna predelava domačo volneno in platneno industrijo. To je vse odtlej, ko se v vseh obratih rabijo le stroji.

Ta industrija zlasti cvete v Renski

provinci, na Saksonske in v Sleziji in v novejšem času Gornja Alzacija z okolico Mühlhausna. V vseh imenovanih krajih se gojita predenje in tkanje kar vzporedno. Sirovine za to panogo industrije prihajajo preko Bremena iz Združenih držav, iz Vzhodne Indije in Egipta. Do svetovne vojne so tudi Nemške kolonije skušale kriti potrebo domače industrije.

Industrija obdelovanja volne v Nemčiji je med vsemi evropskimi državami na tretjem mestu; le Anglija in Francija sta ji naprej. Izdelovanje volnenih stvari se vrši skoro na istih industrijskih mestih kakor izdelovanje bombažnih. Na Saksonske, zlasti ob Krušnih gorah so znane tovarne sukna, kamgarna, flanelne. V Berlinu, v Ölsnizi, Hanau, Schmiedeburgu so glavne tovarne preprog. Uvoz volne prihaja v glavnem iz Avstralije, Argentinije in iz Kaplanda.

Pridelovanje platna je od srede 19. stoletja v boju s pridelovanjem bombaževine. Glavni kraji za pridobivanje lanu in prediva so istočasno tudi središča platnene industrije, namreč Slezija, Westfalsko in Hannover.

Poleg kovinske in tekstilne industrije so še mnoge druge, ki pa daleč zaostajajo za tema dvema in veljata ti dve za najvažnejši v celi Nemčiji.

KAZEN ZA „JUNAŠTVO“.

(Resnična zgodba. Napisal Tone Podklanšek.)

Zasukal se je in legel na trebuh. Napel je moči in dvignil, da je zaškripala deska.

»Trden pa je ta vrag!« zakliče nejevoljen nad neuspehom. »Kaj pa, ko bi bilo to...?« Prestrašil se je ob misli. »Ampak vendar bo res..., popolnoma enako, in oblanci...«

Temna slutnja ga je obdala. Sedaj je bil prepričan, da leži v rakvi, toda kje leži rakev, še vedno ni vedel.

»Kaj sem mogoče pokopan? Norci so menili, da sem umrl. — E, ne boš! V zemlji pa nisem, ne, ne. Ha, to bobni! Pod zemljo bi ne bilo tega.« Navdal ga je kljubujoč pogum.

»Le čakajte, smrdljivci! Ko pride Alfonz iz ječe, kamor ste ga zaprli, to vam pokaže, le potrpite! — Najbrže so to naredili tiste ničvredne škarje iz jeze; ker sem jih spodil spat. Pripravite svoje grbe in svoje puhle glave, da bodo vajene sprejemati udarce, kajti Alfonz ne bo štedil gorjače!«

Zopet je napel moči in skušal odtrgati pokrov s krste.

»Kaj pa je tole?« je otipal klin pod pokrovom. »Boje se pa zame, lej, lej!«

Privzdignil je s pleči ter izruval s pleči klin s špranje.

»Sedaj bo pa druga pelat!« je vzkliknil zveseljen, a začudenje, da pade pokrov svobodno na krsto, mu vrine v glavo novo uganko.

»Saj ni zabita. Hm! Zdi se mi, da so se vsi vrangi spravili na trugo in jo drže. Vražji svet! — No, potrplimo, časa je še dovolj ves dan. Ampak, kaj še vedno ni dan? Zdavnaj je že zvonilo.«

Skušal je skozi špranje, razgledati in se prepričati, kje leži. Slabo se mu je posrečilo, ker mrtvašnica

je vedno temna, če so zaprta vrata. Dvoje zelo malih oken tiči v zidu, ali puščata bore malo svetlobe na znotraj. Preko enega raste stara brinja ter ga docela zakriva, preko drugega pa je vedno zaprto še dobro ohranjeno polkno, za kar se ima zahvaliti le svojemu nedostopnemu mestu. Na vzhodni strani cerkve je namreč visok kamenit zid, na katerem stoji v oglu mrtvašnica in je zategadelj s te strani nedostopna.

»Nenavaden kraj mora to biti,« modruje Alfonz, »ker je še ob tej uri temno. Da bi vsaj to vedel.«

Privzdigoval je pokrov, kolikor so to dopuščale vrvi ter delal s tem ropot, da je odmevalo po malem prostoru.

»Čudno doni, na prostem nisem,« je spoznal. »Majhen prostor bo, kaka klet,« ugiblje polagoma. Čez kratek čas se mu pa zasveti v glavi. »Jaz neumnež, da nisem tega že poprej spoznal! No, v lepem kraju se nahajam, prav res!« je vzkliknil. »Celo noč sem torej spal tukaj? Na tem pustem kraju, jaz, in to radi nore misli teh mojih prijateljev!« je zakričal, naglešujoč besedo »prijateljev« z glasom največjega zaničevanja.

Sedaj ga je obšla groza ob misli, kje je prenočil. Alfonz v resnici ni bil tako pogumen in junaški, kakor se je tako rad kazal pred ljudmi, posebno med svojimi sovrstniki; v srcu je še vedno nosil ostanke tistega prirojenega, ali boljše, vcepjenega strahu, ki se je ohranil od mladih let, in kadar je zašel v neprijetne okolščine, kjer ni videl izhoda, je tudi to, četudi »junaško« srce, zatrepetalo v tih grozi. Tudi sedaj, ko je vedel, da sije že svitlo solnce od zunaj, ga je spreletelo mrzlo po hrbtu. Dejstvo, da leži v mrtvašnici in — kar je najhuje — zaprt v temno rakev, iz katere ni upanja na rešitev, ga je navdalo s strahom. Polagoma je začel čutiti neznosno žejo. Usta suha in lepljiva, da se je jezik prijemal na nebo, neblagi vonj, sline nikjer. Isti hip si je zaželel vode. A kje jo dobiti?

Kakor besen je butal ob pokrov, bil z nogami ob stranice in suval z rokami na vse mogoče načine. Toda močne vrvi so nemo opravljale svoj posel in že čez kratek čas umirile nemirnega razsajalca.

Razno.

V Italiji je bilo lani 20.000 družin, ki so imele po več kot deset otrok.

Dober pridelik. Na posestvu italijanske vojvodine Montecelio so posejali poldrug hektar zemlje s 105 kg pšenice. Zetev je dala 54 mešerskih stotov pšenice. Mussolini je vojvodini brzojavno čestital in je dejal, da bi bilo italijansko krušno vprašanje že davno rešeno, če bi polovica italijanskih kmetov posevala vojvodino.

Gora Mussolini. Na meji med Italijo in Francijo je Mont Blanc, najvišja gora Evrope, 4810 metrov visoka. Na vrhu je vremenska francoska opazovalnica. Sedaj je pa Mussolini ukazal, da se mora gora imenovati po njem. Mussolini pa res hoče v nebesa zrasti.

Pogovor. »Ti, Marjana je neumna gošč! — »To si pa že prepovem; rekla je, da me bo vzela. — »No, vidiš, to je ravno najboljši dokaz, da je neumna gosč.«

Vajenci. »Strašno je s sedanjimi vajenci. Tri vajence imam, pa pri delu neprestano žvižgajo. — »Boža zahvali! Moji pa sploh samo žvižgajo.«

To je mož! Soproga vpraša postreznico: »Ali kaj veste, kam bo šla moja žena na letovišče?« — »Na Bled, mi je rekla.« — »Ali kaj veste, če bo vzela mene s seboj?«

»Nič in nič!« je siknil v srdu, ker rakev je držala neomajno. »Tako se mučim, a drugega ni kakor ropot. Saj še kdo sliši in pride pogledati. To bi bilo lepo! Ne, nobeden ne sme vedeti, da sem tukaj, Kakšna sramota bi bila zame!« se je zdrzil ob tej misli. »A tisti, ki so me spravili semkaj, naj si drznejo komu povedati o tem, gorje jim! — U, te trde deske!« je zkljknil in se obrnil na trdi postelji; vse kosti so ga bolele. Ze potrpi, časa je še dovolj za premišljevanje.

Zaglobil se je v svoj mučni položaj in ga premislil. Da dobrega konca ne bo iz tega, je slutil že takoj v začetku, sedaj pa je to izprevidel za gotovo. To dejstvo ga je napolnjevalo z vedno večjim srdom. Mislil je na osveto, a tembolj na svojo sramoto, v kateri tih in katera ga še čaka. Oče ga bo pikro zmerjal, brat se posmehoval, posmehoval s tistim pomilovalno ponižujočim smehom, ki zbada v srce. In sploh vaško mnenje. Sepetajo za hrbtom, opazke, hudomušno posmehovalje, zavijanje izrazov, prikrivanje resnice, a to na tako neolikan način, da se je Alfonzu že vnaprej gnusilo: prikriva, kakor da noče niti namigniti, a vendar mu žilica ne da miru, dokler ne podreza v sklečeto rano, sicer z majhno opazko, toda tako, ki pove vse in ki tako mučno boli! Ob taki misli, ki mu je predvidevala te neljube prizore, ga je stisnilo v gluko, nohti so se zapicili v les in zobje so zaškrtali v onemogli jezi.

»Iz te vražje truge se pa tudi spravim, ni šment!« Toda vsi napori, vsa togota in vse obljube na

maščevanje ga niso rešili iz rakve. Čimbolj je napejnal moči, temmanj je imel upanja na rešitev, zakaj udje so boleli že zdalje bolj, tako, da je slednjič omagal ter se udal v usodo.

Počasi so tekale ure. Prešlo je pol dneva in solnce se je nižalo k zatonu. Cerkovnik se je vračal s polja s težkim vozom, naloženim z različnimi poljskimi pridelki. Poganjal je utrujene kravice, ki so počasi vlekale težki voz in jih neprestano opominjal k hitrejši hoji.

Baš ko je imel zaviti s ceste na kolovozno pot, držečo proti cerkvi, ga sreča vaščan, zgovoren in vesel, že nekoliko osivel mož, ga nagovori in se zaeno ustavi.

»Le poženi, da boš preje doma,« mu reče.

»Nič hudega, če ne bom,« odgovori cerkovnik Janez.

»Ti, ali že veš?« mu hiti pripovedovati najnovejšo novico, ki se je zgodila v vasih, »Alfonz je izginil čez noč, nikjer ga ne morejo najti.«

»Alfonz...?«

»Alfonz, da. Kaj še ne veš? Sinoči sta zopet prinesla na vas pare in rakev, z onim... onegavim... Maksom. V gostilno sta jo nesla, Zenta pa ju je, ali prav za prav njegova žena ju je vrgla na cesto. Danes pa ni Alfonza nikjer, ne doma ne v tovarni, nekateri pravijo, da jo je popihal čez mejo. Maks pa doma spi. To so nepridipravi, kaj! Sedaj ti bodo zmiraj razkopavali doli pri cerkvi.«

(Dalje.)

Koliko tehta pika na l.
Pred leti enkrat smo pisali, kako fine tehtnice imajo sedaj. Ze na pošti ti s tehtnico dokažejo, da pismo ne tehta 20 gramov, temveč še desetinko grama zraven, in moráš doplačati. Desetinka grama je pa desettisoči del kilograma. Platina in demanti so izredno dragi in moramo že zato imeti fine tehtnice; kajti desetinka grama že nekaj stane. Nedavno so napravili na Nemškem tehtnico, ki tehta težo pike na i. Napísali so na papir besedo s črko i, pa so piko izpustili; ta papir so stehali. Nato so napravili piko na i in so papir še enkrat stehali. Razlika v tehtanju kaže težo pike. Koliko je težka? Gram je tisoči del kilograma, miligram je tisoči del grama ali milijonski del kilograma. Če vzameš od miligrama desettisoči del, pa imaš težo pike na i. Je seveda lahko tudi malo težja ali lažja, kakor je pač velika ali kakršno je črnilo ali svinčnik.

Meh za smeh.

Janko je prišel vesel k zajtrku: Danes sem že storil dobro delo. »Kaj že? Tako zgodaj? Kako pa to?« ga je izpraševal oče. — »Mehné in ona sta se pogovarjala, da bosta komaj ujela vlak ob osmih. Zato sem pa našega psa Cezarja za njima spustil, in dobila sta vlak.«

Moderna, na pol oblečena dama, starejši dostojno opravljeni znanki: »Prihodnji teden se peljem v Pariz po obleko. — Zato se mi je čudno zdelo, kje si jo pustila.«

Bolni: »Gospod doktor, ali mi morete dati kako zdravilo proti smrčanju?« — Zdravnik: »Ali vsako noč smrčite?« — »Da, in sicer tako glasno, da samega sebe prebudim.« — Zdravnik: »Pa pojdite v drugo sobo spat, da ne boste smrčanje slišali.«

»Saj ste rekli, da hočete kupiti aeroplan?« — »Ne. Če se vreme ne izboljša, bom kupil raje podmorski čoln.«

Imel je prav. »Kupite kolo, da se bode vozili na vaše oddaljeno posestvo,« je prigarjal agent kmetu. »Sedaj so kolesa zelo poceni, že za dva tisoč dinarjev dobite.« — »Ne, raje si bom za ta denar kupil kravo,« je odvrnil kmet. — »Pomislite,« nadaljuje agent, »kako smešno bo izgledalo, ako bodete kravo jezдили.« — »Zdi se mi, da ne bolj neumno, kot pa, ako bi bicikelj molzel,« se je odrezal kmet.

»V skupščini je sedaj predložen načrt zakona, da se starine ne bodo smele izvažati.« — »Pa ravno sedaj, ko je moja teta hotela odpotovati.«

»Mlinarica, ali nimate nič strašila v vašem vrtu?« — »Ne, čemu tudi, saj sem celi dan sama tam.«

Ona: »Nežka mi je ravnokar odpovedala službo. Pravi, da ne more prenašati surovosti, katere si ji dopoldne po telefonu rekel.« — On: »Škoda za njo. Toda jaz sem mislil, da s teboj govorim.«

Jakec je šel preko ceste z odprtim dežnikom, v katerem pa je bila velika luknja. Sreča ga učitelj ter nagovori: »Jakec, zakaj pa imaš v dežniku tako veliko luknjo?« — Jakec: »Zato, da skozi vidim, če še dežuje.«

Na smrt obsojenega so peljali na morišče. Deževalo je v potokih. »To je pa že pasje vreme,« pravi obsojenec. — »Tebi je lahko govoriti,« mu je odvrnil spremljajoči vojak, »kajti ti greš to pot samo enkrat, mi bomo morali pa še nazaj.«

Načenejite, a vendar dobro kupite samo pri

JOSIP PETELINC-U

člujdi Prešernovega spomenika ob vodi
V LJUBLJANI

potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, tapetnike; žepne robce, nogavice, dežnike, nahrbtnike, palice, Solingen škarje, cepilne nože, nakit za obleke.

Kaj je .Ljudska samopomoč'?

»LJUDSKA SAMOPOMOČ« je podporno društvo za Slovenijo s sedežem v Mariboru, ki izplača po smrti člana zakonitim dedičem Din 1000-2000-4000-10.000 podnoro. — Za to podporo plača vsak član v slučaju smrti posameznika 25 para, 1, 2, oziir. 5 Din članarine. — Sprejelo meznika do nadaljnjega vse zdrave osebe brez razlike stanu in starosti, toraj tudi otroci in starci. Zadrževanje nastoj in pravila in pristopno izjavo od »LJUDSKE SAMOPOMOČI« v Mariboru, Aleksandrova cesta 45. — Poverjeniki za vsak kraj dobrodošli.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Trgovska hiša, enonadstropna v Trebnjem na prodaj. Poizve se pri gosp. Mastnak, notarju v Trebnjem.

Vajenca za sodarsko obrt sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu Fran Repič, sodar, Ljubljana Trnovo. Ponudbe na naslov.

Krojaški vajenec

priden in pošten se sprejme pri Simon Klomanek, Ljubljana, Se-lenburgova ulica št. 6.

Lepo posestvo blizu Šmarja pri Ljubljani, hiša in zidani svinjaki z opeko krito, gospodarsko poslojpe, obokan hlev, tik hleva vodovod, takoj naprodaj. Zelo rodovitno polje za 50 mer-nikov posetve, v gozd-nih parcelah je dovolj drva. — Redi se lahko 8 glav živine. Proda se radi odpotovanjs. Naslov pri upravi pod št. ev. 6751.

Krastov želod in la-neno seme kupujem. Naslov v upravi »DOMOLJUBA« pod št. ev. 6613.

Kmečko posestvo se da za več let v najem. — (Njive, travniki, dve hiši za tri družine, kmetijsko orodje in pohiš-tvo.) Družba bo 9. sep-tembra na licu mesta v Kriški vasi pri Višnji gori.

Posestvo se prodaja proste roke. Obstoja iz 5 oralov košenine, 4 mernike posestve in 3 oralov zaraščenega gozda. Natlačni pogoji se izvedo na Hruševem št. 10, pošta Dobrova p. Ljubl-jani.

Mlin na stalni vodi in nekaj zemlje se ugodno prodaja eventu-elno se da tudi v naj-em. Cena Din 40.000. Pojasnila daje posest-nik I. Pretnar, Zabrznica 24. p. Zirovnica, Gorenjsko.

Pošljite naročnino!

Ali se hočete temeljito osvoboditi

protina in revmatizma?

Revmatizem je grozovita, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnemu ne bogatemu, svoje žrtve išče v borni koči pa tudi v palačah. Zelo mnogotere so oblike, ki se v njih pojavlja ta bolezen, in prav pogosto niso boli, ki jim dajemo vsa druga imena, nič drugega kot revmatizem. Sedaj so *bolečine v udih in sklepih*, sedaj zopet *otekli udje, sključene roke in noge, trganje, zbadanje po raznih delih telesa*, da celo *slabe oči* so prav pogosto posledice revmatičnih in protinskih boli.

Kakor pa je raznolika podoba, ki jo nudi ta bolezen, tako mnogostranska so vsa mogoča in nemogoča sredstva, zdravila, mešanice in mazila, ki se priporočajo trpečemu človeštvu. Največji del med njimi ne more prav nič pomagati, kvečjemu prinese polajšanje za kratko dobo. Kar Vam tu priporočamo, je nekaj naravnega.

Prinašamo Vam gotovo pomoč!

Naše zdravljenje je izborno in učinkuje naglo. Da si pridobimo prijateljev, smo se odločili, da bomo vsakomur, ki nam piše

poslali popolnoma zastonj

našo zanimivo, zelo poučno brošuro. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče na nagel način osvoboditi svojih boleznih brez vsake nevarnosti, naj piše še danes!

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf
Bruchsalerstrasse 5, Abt. 305.

HEMEROIDI!

20.000 uspešnih ozdravljen samo v Avstriji
s »ORIOLO« - SVEČKAMI
proti hemeroidom!

Skladište: »ISIS« d. d., Zagreb,
BEOGRAD, LJUBLJANA.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic.
„Dubied“ stroji ter kolesa
za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Detelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.
Pouk v vezenju brezplačno.
Večletna garancija.

Malinovec

zajamčeno pristen, izborne kakovosti, izdelan
samo iz pravih gorskih malin, prodaja v
vsaki množini po zmernih cenah tvornica

„ALKO“
družba z o. z.
Ljubljana, Kolizej

Stiskalnice in mlinci za sadje in grozdje, koili za žganje

po najnižjih cenah pri tvrdki **FR. STUPICA,**
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta Štev. 1.

Tvrška

F. in I. Goričar, pri »Ivanki«
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

nudi cenj. odjemalcem raznovrstno blago, klič
temu, da se je isto povsod že znatno podražilo, še
po starih nizkih cenah. Dobi se vsakovrstna ra-
java, bela in pisana kotenina od Din 8.— naprej
najboljša več vrst po Din 12.— do 14.—, barberte
za perilo po Din 10 do 16, fine modne barberte za
obleke od Din 16 do 22; prvovrstno hlačevino,
štofe za moške obleke in vrhne suknje, najmoder-
nejše blagove za damske plašče in obleke, volnene
jopice, flanelaste rjuhe in deke, kovtre, cvila za
postelje itd. po tako nizki ceni kot nikjer drugje.
Pazite dobro na naš naslov in na številko 29.

COSULICH - Linija - TRST

znana, da vozi dne 21. septembra najmodernejša
zgrajena, največja in najhitrejša ladja sveta z mo-
tornim pogonom „Saturnia“ 24.000 ton, 33.000 P.S.
21 milj hitrosti - v Južno Ameriko (vožnje Trst-
Buenos-Ayres 15 dni). — Vozne liste prodaja:

Simon Kmetec,

Miklošičeva cesta št. 13, Ljubljana.

Pristni in pravi

KAVČIČEV

RASTLINSKI

ŽELODČNI

LIKER

znan in preizkušen kot zanesljivo
domače zdravilo že nad 20 let
izdeluje in dobavlja

EDINOLE

Rastlinska destilacija „FLORIAN“
(Izdelaevalec Edmund Kavčič)
družba z o. z. v Ljubljani
Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej)

Vsaka pristna steklenica je opremljena z
originalnim podpisom:

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

Varujte se ponaredb, ki se prodajajo na-
mesto pristnega
Kavčičevega „Floriana“!

REVMATIZEM!

Revmatizem? Kostobolje? Bodljaje? Trganje v glavi in zobeh?
Omotico ozdravite z zdravilom „ALGA“.

Vsaki steklenici je priloženo točno navodilo o uporabi. - Naslov za poštna
naročila je: **Laboratorij „ALGA“, Sušak 12.**

4 steklenice za 77 Din, 8 steklenice za 131 Din, V ceni je uračunjena poštna
14 steklenice za 205 Din, 26 steklenice za 320 Din. nina, zabožček in zavojuina.

JAVNA ZAHVALA.

P. n. Laboratorij „ALGA“, Sušak 12.

Zdravilo, ki ste nam ga poslali in sicer „Alga“ proti revmatizmu itd.,
svo v redu prejele in Vam rade potrjujemo, da smo z uspehom zelo
zadovoljne. „Alga“ smo rabile točno po navodilu, ki je priloženo vsaki
steklenici; pošljite nam še 14 „Alga“, ker nas mnogi prosijo, da jim
preskrbimo to dobro zdravilo.

Splošnovanjem **Usmiljene sestre v bolnici.**
Vel. Kikinda (Banat), 21. januarja 1927.